

Ο ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΣ

ΤΟΜΟΣ
ΙΣΤ'

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ

THE ORTHODOX OBSERVER

1 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1950

ΑΡΙΘΜ
353

ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΠΙΣΚΕΨΙΝ ΤΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΗΜΩΝ ΜΙΧΑΗΛ ΕΙΣ ΤΟΝ ΛΕΥΚΟΝ ΟΙΚΟΝ

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗΣ

Ἐν Νέᾳ Ὑόρκῃ, τῇ 3ῃ Ἰανουαρίου, 1950

Ἐντιμότατα Διοικητικὰ Συμβούλια τῶν Φιλοπτώ-
χων, Φιλεκπαιδευτικῶν καὶ λοιπῶν Γυναικειῶν
Ὁργανώσεων τῆς καθ' ἡμᾶς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς.
Χάρις Ὑμῖν καὶ εἰρήνῃ ἀπὸ Θεοῦ Πατρὸς καὶ Κυ-
ρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐν Ἀγίῳ Πνεύματι.

Εἶναι μεγάλη ἡ εὐχαρίστησίς μου ποὺ ἐπικοι-
νῶν διὰ πρώτην φοράν ἔστω καὶ διὰ τοῦ ἀψύχου
τούτου χάρτου μαζὺ μὲ ὅλας ὑμᾶς τὰ λίαν ἀγα-
πητὰ μου πνευματικὰ τέκνα. Ἐχω πληροφορηθῇ
πολὺ καλὰ τὴν ἀξιέπαινόν σας δράσιν. Μόνον κα-
λὰ καὶ μόνον ἐπαινετὰ ἔχω ἀκούσῃ προτοῦ ἔφθα-
σα ἐδῶ, διὰ τὴν κοινωνικὴν ἐργασίαν τῶν Ἑλλη-
νίδων τῆς Ἀμερικῆς.

Καὶ ὡς πνευματικὸς πατήρ σας αἰσθάνομαι ὑ-
περηφάνειαν πολὺ δικαιολογημένην δι' ὅλας ὑμᾶς.
Εἶχον τὴν εὐκαιρίαν ἕως τώρα νὰ ἐπισκεφθῶ ἐν
ἀπὸ τὰ ἔργα τῶν ψυχῶν καὶ τῶν χειρῶν σας. Ἐν-
νοῶ τὴν Ἀκαδημίαν τοῦ Ἀγίου Βασιλείου. Ὅποῖ-
ον τῷ ὄντι ἔργον ὑπέροχον διὰ τὸν ἀπόδημον Ἑλ-
ληνισμόν μας. Πόσας ἐλπίδας στηρίζομεν ἐπάνω
εἰς αὐτό. Ἀπὸ τὴν Ἀκαδημίαν θὰ ἐξέλθουν αἱ δι-
δασκάλισσαι, αἱ Κατηχήτριαι, αἱ κοινωνικαὶ ἐρ-
γᾶτιδες τοῦ μέλλοντος. Ἀπὸ τὴν Ἀκαδημίαν θὰ
ἐξέλθουν αἱ πρωτεργάτιδες καὶ πρωταγωνίστριαι
ἀκεραίων Ἑλληνοαμερικανῶν τῆς θετῆς αὐτῆς Πα-
τρίδος ὅλων μας.

Ἀπὸ τὴν Ἀκαδημίαν θὰ ἐξέλθουν ἐκεῖναι ποὺ
θὰ εἶναι αἱ ἄμειβοι βοηθοὶ τῆς Ἐκκλησίας. Ἐκεῖ-
ναι ποὺ θὰ βοηθήσουν τὴν Ἱεράν Ἀρχιεπισκοπὴν
εἰς τὸ ἔργον τῆς διατηρήσεως τῆς Ὁρθοδόξου πί-
στεως καὶ Ἐκκλησίας εἰς τὴν ἡπειρον αὐτήν. Ἀ-
σχολεῖσθε ὁμως, καὶ μὲ τόσα ἄλλα ἔργα ψυχαγω-
γίας καὶ φιλανθρωπίας.

Γνωρίζω πάρα πολὺ καλὰ, ὅτι κάθε Φιλόπτω-
χος Ἀδελφότης καὶ κάθε ἄλλη Γυναικεία Ὁργά-
νωσις, κάμνει ὅ,τι ἡμπορεῖ διὰ τὴν Ἀμερικὴν καὶ
τὴν Ἑλλάδα. Χωρὶς σᾶς ἡ ζωὴ τῶν Κοινοτήτων
εἰς τὴν Ἀμερικὴν θὰ ἦτο ξηρὰ, σκληρὰ, μονότο-
νος καὶ ἀνεόρταστος. Σεῖς μὲ τὴν φροντίδα σας,
τὴν ἐργασίαν σας, μὲ τὰς εὐγενεῖς καὶ φιλοστόρ-
γους γυναικείας ψυχὰς σας, δίδετε εἰς τὴν ζωὴν
τῶν Κοινοτήτων μας τὴν χαράν, τὴν ὠραιότητα,
τὴν παντοτεινὴν αἰσιοδοξίαν.

Μὲ τὴν εὐκαιρίαν αὐτὴν σᾶς ὑποβάλλομεν πα-
ράκλησιν ὅπως ἰδιαιτέρως, ὅπως καταβάλλητε εἰ-
δικὴν προσπάθειαν, διὰ τὴν ὅσῳ τὸ δυνατόν καλλι-
τέραν καὶ μεγαλυτέραν ἐπιτυχίαν τῆς ἐορτῆς τῆς
Ἀγιοβασιλόπηττας, αἱ εἰσπράξεις τῆς ὁποίας, ὅ-
πως ὅλοι σας γνωρίζετε προορίζονται διὰ τὸν ἁ-
γίον καὶ ἱερὸν σκοπὸν τῆς συντηρήσεως καὶ λει-

τουργίας τῆς Ἀκαδημίας τοῦ Ἀγίου Βασιλείου.

Εὐλογημένοι νὰ εἰσθε ὅλοι. Ὁ Σωτὴρ τοῦ κό-
σμου ὁ Χριστὸς νὰ σᾶς παρακολουθῇ. Ἡ Πανα-
γία ἡ μητέρα ὅλων τῶν Χριστιανῶν νὰ προστα-
τεύῃ τὰς οἰκογενεῖάς σας. Τὸ δὲ νέον ἔτος εἰς τὸ
ὁποῖον εἰσερχόμεθα, εἴθε νὰ εἶναι δι' ὅλας ὑμᾶς
γεμᾶτο ἀπὸ κάθε ἀγαθὸν πνευματικὸν καὶ ὕλικόν
καὶ ἀποδοτικὸν εἰς ἔργα κοινωνικῆς ἀγάπης καὶ
ἀλληλεγγύης.

Διάπυρος εὐχέτης πρὸς Κύριον,

† Ο ΑΜΕΡΙΚΗΣ ΜΙΧΑΗΛ

ΠΑΡΑΚΑΛΟΥΝΤΑΙ ὅσοι συνδρομηταὶ μας δὲν λαμ-
βάνουν τακτικὰ τὸ φύλλον νὰ βεβαιοῦνται πρῶτον
ἂν ἡ συνδρομὴ των δὲν ἔχει λήξει καὶ ἂν εὐρίσκων-
ται ἐν τάξει νὰ εἰδοποιῶσι τὸ Γραφεῖον τῆς Διεκπε-
ραιώσεως πρὸς διόρθωσιν τυχόντος λάθους.

VOL. XVI, No. 353.—FEBRUARY 1, 1950

THE ORTHODOX OBSERVER

Established 1934

*A semimonthly record of the work, the thought and the
news of the Greek Orthodox Church in the U.S.A.*

Published by

The Greek Archdiocese Publications Association
Rev. Athenagoras T. Kokkinakis, Editor

Editorial Offices:

10 East 79th St., New York 21, N. Y.

Publication Office:

293 Seventh Avenue, New York 1, N. Y.

Entered as second-class matter Nov. 21, 1934, at the Post
Office at New York, N.Y. under the Act of March 3, 1879.

SUBSCRIPTIONS

United States

For One year \$3.00. — For two years \$5.00.

Other countries \$3.50 per year.

Fifteen Cents A Copy

SUBSCRIPTION BLANK

The Orthodox Observer
10 East 79th Street
New York 21, N. Y.

Enclosed please find \$3.00 and send *The
Orthodox Observer* to:

Name .....

Address .....

.....

.....

Ο ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΣ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ ΠΡΟΝΟΙΑ ΤΗΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗΣ ΑΜΕΡΙΚΗΣ, 10 East 79th Street, New York 21, N. Y.

ΕΤΟΣ ΙΣΤ'. Ἀριθ. 353

Διευθυντής: Ἀρχιμ. ΑΘΗΝΑΓΟΡΑΣ Θ. ΚΟΚΚΙΝΑΚΗΣ

1 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1950

Η ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ ΕΙΣ ΤΟΝ ΛΕΥΚΟΝ ΟΙΚΟΝ

Ὁλόκληρος ὁ Τύπος ἐσχολίασε τὴν συνέντευξιν τοῦ Σεβασμιωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀμερικῆς κ. κ. Μιχαὴλ μετὰ τοῦ Προέδρου ἡμῶν κ. Χάρυ Τρούμαν. Ἡ συνάντησις ἐχαρακτηρίσθη ὡς λίαν ἐγκάρδιος. Ὁ Σεβασμιώτατος συνεκινήθη ἀπὸ τὴν εὐσεβόφρονα διάθεσιν τοῦ πρώτου πολίτου τῆς χώρας μας, ἀπὸ τὴν ἀπλότητα τῶν τρόπων του, τὴν εἰλικρίνειαν τῶν λόγων του, τὴν ἀγαθότητα τῶν διαθέσεών του, ἀπὸ τὸ ἐνδιαφέρον του διὰ τὴν Ὁμογένειαν ἐν Ἀμερικῇ καὶ τὰ ζητήματα τῆς Ἑλλάδος, ἀπὸ τὰ ψυχικὰ χαρίσματα πού στολίζουν τὴν φυσιογνωμίαν του.

Ἡ Α. Σεβασμιότης εἰς ἡμίσειαν ὥραν καὶ πλέον εἶχε τὴν εὐκαιρίαν νὰ συνομιλήσῃ μετὰ τοῦ Προέδρου ἐπὶ διαφόρων ζητημάτων ἀφορώντων τὸσον τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν εἰδικῶς ἐν Ἀμερικῇ ὅσον καὶ διὰ ζητήματα σχετικὰ μὲ τὴν τραγικὴν ὑπόθεσιν τῶν παιδιῶν τῆς Ἑλλάδος. Ὁ Πρόεδρος τὸν ἤκουσε μετὰ πολλῆς προσοχῆς. Συνεκινήθη ἐκ τῶν διηγήσεών του καὶ τῶν περιγραφῶν τῶν τραγικῶν ἡμερῶν πού διέρχονται αἱ Μητέρες τῶν κλαπέντων παιδιῶν καὶ μαζὺ μὲ αὐτὰς ὁλόκληρος ὁ πολυπαθὴς ἀλλὰ θαρραλέος καὶ ἄκαμπτος πληθυσμὸς τῆς Ἑλλάδος.

Αἱ ἀνταλλαγεῖσαι σκέψεις καίτοι δὲν ἀνεκινώθησαν πλήρως, ὅμως ἐκ τῶν δημοσιευθέντων δύναται τις νὰ συμπεράνῃ ὅτι ὁ Πρόεδρος Τρούμαν κατενόησε τὴν ἔκτασιν τοῦ ἐγκλήματος πού διεπράχθη εἰς θάρος ὅχι μόνον τῆς Ἑλλάδος ἀλλὰ καὶ τοῦ πολιτισμοῦ. Ἡ κατανόησις αὕτη δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἀφήσῃ ἓνα θερμὸν Χριστιανὸν ὡς τὸν Πρόεδρον ἀνεπηρέαστον καὶ ἀσυγκίνητον. Θὰ κινήσῃ τὸ ἐνδιαφέρον Του εἰς τρόπον ὥστε ἡ αὐθεντία Του καὶ τὰ μέσα τὰ ὅποια διαθέτει ἢ ὑψηλὴ θέσις Του νὰ κατευθυνθοῦν ὅπως πρέπει διὰ νὰ ἔχουν ἀποτέλεσμα ἀργὰ ἢ γρήγορα τὸν λυτρωμὸν τῶν κατακρατουμένων παιδιῶν τῆς Ἑλλάδος.

Ἀλλὰ δέον νὰ παρατηρήσωμεν ὅτι ἡ ἐπίσκεψις τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Μιχαὴλ εἰς τὸν Λευκὸν Οἶκον καὶ ὅσαι θὰ ἐπακολούθησούν, δὲν εἶναι ἀπλῶς τυπικαὶ ἐπισκέψεις, ὡς δὲν ἦσαν αἱ ἀλλεπάλληλοι τοιαῦται τοῦ νῦν εὐκλεῶς Πατριαρχεύοντος Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. κ. Ἀθηναγόρα. Αἱ ἐπισκέψεις τοῦ προκαθημένου τῆς ἐν Ἀμερικῇ Ὁρθοδόξιας εἰς τὸν Λευκὸν Οἶκον ἔχουν τὸ χαρακτηριστικὸν τῶν δικαιωμάτων τὰ

ὁποῖα διὰ τῆς τιμιότητος, τῆς δραστηριότητος, τῆς ἀφοσιώσεως, τῶν ιδρώτων καὶ τῶν μόχθων τῶν τέκνων τῆς ἀπέκτησε εἰς τὴν χώραν ταύτην ἢ Ἑλληνικὴ Ὁρθοδοξία.

Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία ἐν Ἀμερικῇ δὲν εἶναι πλέον Ἐκκλησία ξένη διὰ τὴν Χώραν. Εἶναι ἀνεγνωρισμένη. Ἀπονέμει εἰς αὐτὴν ἡ Ἀμερικανικὴ Πολιτεία τὰ ἴδια προνόμια καὶ τὰ ἴδια δικαιώματα τὰ ὅποια ἔχουν ἡ Ρωμαϊκὴ Ἐκκλησία καὶ αἱ Προτεσταντικαὶ Ὁμολογίαι αἱ ἐνδογενεῖς. Ἀρκεῖ μόνον νὰ εἶναι εἰς θέσιν ἡ Ὁρθόδοξία νὰ τὰ ἀξιοποιήσῃ πρὸς ὄφελός της, πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῶν ἀπόψεών της καὶ ἐπέκτασιν τῶν πνευματικῶν της δυνάμεων. Εἶναι ἐπομένως καὶ ἡ Ὁρθόδοξος τοῦ τόπου πλέον Ἐκκλησία, ἔχουσα νομικὴν ὑπόστασιν καὶ διαγράψασα ἀξιόλογον δρᾶσιν ἐντὸς τοῦ ἐθνικοῦ πλαισίου τῆς Ἀμερικῆς, δρᾶσιν ἐκτιμηθεῖσαν ἰδίως κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ δευτέρου Παγκοσμίου Πολέμου, ὅποτε ἡ Ἀμερικανικὴ Κυβέρνησις, ἀναμετρήσασα τὸ ὑπὲρ τῶν ἐθνικῶν ζητημάτων εἰλικρινὲς καὶ ἀδιάπτωτον ἐνδιαφέρον τῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας ἔδειξε μεγάλην ἐμπιστοσύνην εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Ἀρχιεπισκοπὴν Ἀμερικῆς, καλοῦσα τὸν προκαθήμενον αὐτῆς πολλάκις εἰς συσκέψεις καὶ γνωμοδοτήσεις.

Ὅταν ἐπομένως ὁ Ἀρχιεπίσκοπος ἐπισκέπτεται τὸν Πρόεδρον τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς εἰσέρχεται εἰς τὸν Λευκὸν οἶκον ὡς ἐκπρόσωπος τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς Ἀμερικῆς, Ἐκκλησίας τῆς ὁποίας τὸ ποίμνιον, διεσπαρμένον ἀνὰ τὰ ὄρια τῆς Συμπολιτείας ὑπολογίζεται καὶ πολιτικῶς ἀλλὰ ἰδίως ἐθνικῶς. Διὰ τοῦτο καὶ τὰς σκέψεις καὶ τὰς συστάσεις καὶ τὰς γνωμοδοτήσεις καὶ τὰς παρακλήσεις τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀμερικῆς ὁ Πρόεδρος δέχεται εὐχαρίστως καὶ ὑπολογίζει αὐτὰς ὡς ἐκπροσωπούσας τὰς σκέψεις καὶ τὰς διαθέσεις καὶ τὰς ἐπιθυμίας τῶν Ὁρθοδόξων Ἀμερικανῶν.

Τόσον διὰ τὸν λόγον τοῦτον ὅσον καὶ διὰ τὸ τραγικὸν τῆς ὑποθέσεως περίξ τῆς ὁποίας περιεστράφη κυρίως ἡ συνομιλία μετὰ τοῦ Προέδρου καὶ Ἀρχιεπισκόπου, ἐλπίζομεν καὶ προσευχόμεθα ὅτι ὁ φιλόθρωπος Πρόεδρος ἡμῶν θὰ ἐνεργήσῃ μὲ ὅλην τὴν καλὴν του διάθεσιν διὰ τὴν ἀπόδοσιν τῶν παιδιῶν τῆς Ἑλλάδος εἰς τὰς ἀγκάλας τῶν δυστυχῶν μητέρων των.

Ἀρχιμ. ΙΕΖΕΚΙΗΛ ΤΣΟΥΚΑΛΑ

Τὸ Ἐκπαιδευτικόν μας Πρόβλημα

ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΙΣ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ
ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΜΑΣ

Α'.

Ἡ ἐκπαίδευσις τὴν ὁποίαν παρέχουμεν εἰς τὰ παιδιά μας πρέπει πάντοτε νὰ ἀκολουθῇ μίαν ὀρισμένην γραμμὴν καὶ κατεύθυνσιν καὶ νὰ ἐξυπηρετῇ ἓνα σκοπὸν ἀνώτερον. Τότε μόνον εἶναι ἀξία τοῦ ὀνόματός της. Καὶ τότε μόνον γίνεται ἀληθινὰ ὠφέλιμος καὶ ἐξυπηρετική, διὰ τὸ ἄτομον καὶ τὴν κοινωνίαν.

Ἐξετάζοντες λοιπὸν τὸ Ἐκπαιδευτικόν μας πρόβλημα, ἀνάγκη νὰ ἴδωμεν πρῶτον, πρὸς ποίαν γραμμὴν καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν πρέπει ν' ἀποβλέπουσιν τὰ Κοινωνικά μας Σχολεῖα καὶ τὰ Ἐκπαιδευτικά ἰδρύματα τοῦ Ἑλληνισμοῦ μας.

Ἡ γραμμὴ αὕτη δὲν πρέπει ποτὲ νὰ εἶναι ξένη ἀπὸ τὰ ἰδανικά εἰς τὰ ὁποῖα πιστεύουμεν καὶ τὰ ὁποῖα ἔκαμαν ἔνδοξον καὶ ὀνομαστήν τὴν φυλὴν μας διὰ μέσου τῶν αἰώνων καὶ μὲ τὰ ὁποῖα οἱ προπάτορές μας ἐμεγαλουργήσαν καὶ ἔγιναν εὐεργετικώτατοι εἰς ὁλόκληρον τὴν ἀνθρωπότητα.

Τὰ ἰδανικά μας ταῦτα εἶναι κυρίως δύο: Πρῶτον ἡ Ἁγία μας πίστις, ἡ Ὁρθοδοξία μας. Δεύτερον ἡ Πατρίς μας καὶ ἡ Ἑλληνικὴ Γλῶσσα μας. Πίστις καὶ Πατρίς: Αὐτὰ τὰ δύο ὑπῆρξαν ἀνέκαθεν διὰ τὸν Ἕλληνα οἱ πόλοι, γύρω ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἐπλέχθη τὸ εὐγενικὸν καὶ ἐκπολιτιστικὸν δρᾶμα τῆς ζωῆς του.

Πρέπει νὰ σημειωθῇ καλὰ ἐδῶ, ὅτι ταῦτα εἶναι καὶ τὰ δύο ἀναπόσπαστα καὶ ἀξεχώριστα. Δὲν εἴμπορεῖ κανεὶς νὰ ἔχη τὸ ἓνα, ἐὰν δὲν ἔχη καὶ τὸ ἄλλο. Τὸ ἓνα συμπληρώνει, ἐξυπἀκούει καὶ ἐξυπηρετεῖ τὸ ἄλλο. Καὶ τὰ δύο δὲ θαδίζουσιν μαζί, ἀγκαλιασμένα, τὸν ὦρατον καὶ ὑψηλὸν δρόμον τοῦ ἐξευγενισμοῦ καὶ ἐκπολιτισμοῦ τῶν ψυχῶν καὶ τῶν πνευμάτων τῶν ἀνθρώπων.

Υπάρχουν, βέβαια, Χριστιανοὶ

Ὁρθόδοξοι καὶ ἄλλων φυλῶν καὶ ἔθνων, ποὺ δὲν γνωρίζουν καὶ δὲν ὁμιλοῦν Ἑλληνικά. Αἱ ἄλλαι αὐταὶ φυλαὶ ὁμως, δὲν ἐδημιούργησαν ἰδικὴν τῶν ἀλλὰ ἐπῆραν καὶ ἔχουν τὴν ΕΛΛΗΝΙΚΗΝ ΟΡΘΟΔΟΞΙΑΝ. Ἡ Ὁρθοδοξία τοῦ Βουλγάρου καὶ τοῦ Σέρβου καὶ τοῦ Ρουμάνου, καὶ τοῦ οἰουδὴποτε ἄλλου εἶναι ποτισμένη καὶ ζωντανεμένη ἀπὸ τὸ πνεῦμα τὸ Ἑλληνικόν.

Τοῦτο, ἐξ ἄλλου, ἰσχύει, ὅχι μόνον διὰ τὴν Ὁρθοδοξίαν, ἀλλὰ καὶ δι' ὁλόκληρον τὸν Χριστιανισμόν. Μήπως δὲν ὁμολογεῖται ὑπὸ ὧν τρανώτατα, ὅτι ὁ Χριστιανισμὸς ἐχρησιμοποίησε τὸν Ἑλληνισμόν καὶ τὴν Ἑλληνικὴν Σοφίαν, διὰ νὰ γίνῃ προσιώτερος στὸ ἀνθρώπινο μυαλὸ καὶ ἔτσι νὰ ἐξαπλωθῇ σ' ὁλόκληρον τὸν κόσμον; Εἴμποροῦμεν νὰ εἴπωμεν, χωρὶς νὰ εἶναι αὐτὸ περιαιτολογία, ὅτι ὁ πολιτισμὸς ποὺ ἐδημιουργήθη εἰς τὸν κόσμον δὲν εἶναι καθόλου «Δυτικὸς — Western», ὅπως συνήθως λέγεται. Ἀλλ' οὔτε καὶ ἄλλο τι. Εἶναι: ΕΛΛΗΝΟ - ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ. Δι' αὐτό, καὶ τότε μόνον εἶναι πραγματικὸς καὶ ἀληθινός, ὅταν καὶ τὰ δύο ταῦτα στοιχεῖα του, τοῦ Ἑλληνισμοῦ καὶ τοῦ Χριστιανισμοῦ, τὰ ὁποῖα τὸν ἐδημιούργησαν, εὐρίσκουν τὴν ἀνάλογον θέσιν εἰς τὴν ἐκπαιδεύσιν καὶ τὴν διάπλασιν τῆς διανοίας καὶ τοῦ χαρακτῆρος μας.

Δυστυχῶς ἐνίστε τὰ δύο ταῦτα ζωτικά στοιχεῖα διὰ τὸν πολιτισμὸν παραγκωνίζονται, οἱ ἄνθρωποι ἐπιδίδονται εἰς τὴν ἀπόκτησιν ὕλικης μόνον προόδου καὶ μηχανικῶν γνώσεων καὶ τότε προκύπτει, ὅπως εἰς τὴν ἐποχὴν μας, ἕνας πολιτισμὸς ἐπίπλαστος καὶ ἐπιφανειακός. Ὁρθότατα δὲ παρατηρεῖ ὁ σοφὸς καθηγητὴς τῆς Φιλοσοφίας κ. Τρούμπλον ὅτι ὁ σύγχρονος πολιτισμὸς μας μοιάζει μὲ ἓνα λουλούδι, τὸ ὁποῖον ἔχασε τὴν ἐπαφὴν του μὲ τὴν πηγὴν τῆς ζω-

ῆς του. Λουδοῦδι, ποὺ εἶχε σπαρῇ μὲ τὸν ἅγιον σπὸρον τοῦ Χριστοῦ καὶ εἶχε φυτρώσει καὶ ἀναπτύχθῃ ζωηρὸ στὸ χῶμα τῆς ἀνθρωπίνης σκέψεως καὶ ψυχῆς, τῆς καλλιεργημένης μὲ τὸ Ἑλληνικὸν πνεῦμα. Ἡμεῖς ὁμως εἰς τὴν ἐποχὴν μας, μὲ τὴν ἀπομάκρυνσιν τοῦ Θεοῦ ἀπὸ τὴν ζωὴν μας καὶ τὴν παραμέλησιν τῶν Ἑλληνικῶν κλασσικῶν σπουδῶν, τὸ ἐκόψαμεν ἀπὸ τὸν κορμὸν τοῦ καὶ τοῦ ἀφηρέσαμεν τὴν ἱκμάδα τῆς ζωῆς του.

Αὐτὰ λοιπὸν εἶναι τὰ ἰδανικά μας. Ἰδανικά ἐπάνω εἰς τὰ ὁποῖα στηρίζεται ὁ πολιτισμὸς καὶ ἡ πρόοδος τῆς ἀνθρωπότητος. Καὶ ἐπ' αὐτὰ εἰς τὰ δύο αὐτὰ εἶναι ἀνάγκη νὰ στηρίξωμεν καὶ νὰ πυργώσωμεν τὸ ἐκπαιδευτικὸν μας πρόγραμμα. Κάθε ἀντίθετος σκέψις πρέπει νὰ θεωρηθῇ ὡς προδοσία κατὰ τῆς Ἑλλάδος, τῆς γλυκειᾶς καὶ ὀνειρευτῆς Πατρίδος, εἰς τὴν ὁποῖαν ἐγεννήθημεν ἡμεῖς, ἡ ἐγεννήθησαν οἱ γονεῖς μας. Εἶναι ἐπιπροσθέτως προδοσία κατὰ τοῦ μέλλοντος καὶ τῆς πραγματικῆς εὐτυχίας τῶν παιδιῶν μας καὶ κατ' αὐτῆς τῆς ἀγαπητῆς ἡμῶν Πατρίδος Ἀμερικῆς, εἰς τὴν ὁποῖαν ζῶμεν, προοδεύομεν καὶ εὐτυχοῦμεν.

Ἡ Ἀμερικὴ, ἡ μεγάλη καὶ στοργικὴ αὕτη Μητέρα, ποὺ ἀνοίξε τὴν ἀγκαλιά της στὶς ὀκτακόσιες χιλιάδες τῶν ἀδελφῶν μας, διὰ νὰ τοὺς κάμῃ πολίτας της καὶ παιδιά της, μᾶς θέλει Ἀμερικανούς καλοὺς, δὲν ζητεῖ ὁμως νὰ ξεχάσωμεν τὴν Ἑλληνικὴν μας καταγωγὴν, τὴν Ἑλληνικὴν Γλῶσσαν καὶ τὰς ἱεράς παραδόσεις μας. Ἡ χώρα αὕτη δὲν ἀνήκει εἰς μίαν φυλὴν. Τοῦναντίον εἶναι ὁ ἅγιος τόπος εἰς τὸν ὁποῖον διὰ πρώτην φοράν ἐπραγματοποιήθηκε τὸ μεγάλο κήρυγμα τοῦ Κυρίου «Ἀγαπᾶτε ἀλλήλους». Εἶναι ἡ χώρα τῆς συναδελφώσεως τῶν λαῶν καὶ τῶν φυλῶν. Εἶναι ὁ κῆπος εἰς τὸν ὁποῖον ζοῦν καὶ μοσχοβολοῦν ποικιλόχρωμα καὶ εὖοσμα λουλούδια ὧν τῶν χωρῶν καὶ ὧν τῶν ἐθνῶν.

Μόνον τὰ ἀγκάθια μας καὶ τὰ ἐλαττώματά μας δὲν θέλει ἡ Ἀμερικὴ. Τὴν γλῶσσάν μας ὁμως, τὰς

παραδόσεις μας, την θρησκείαν μας, τὰ ἰδανικά μας τὰ θέλει καὶ τὰ χρειάζεται. Καὶ ἡμεῖς τῆς τὰ χρεωστοῦμεν ὡς φόρον τιμῆς καὶ εὐγνωμοσύνης, διὰ τὴν ἀγάπην καὶ τὰ ἀγαθὰ, πού μᾶς ἔδωσε καὶ πού μᾶς δίδει.

Αὐτὴν ἐπομένως τὴν κατεύθυνσιν πρὸς τὸν Θεόν, τὴν Ὁρθοδοξίαν καὶ τὴν Ἑλληνικὴν Γλῶσσαν καὶ Παραδόσεις, χρειάζεται νὰ ἔχουν τὰ Κοινοτικά μας Σχολεῖα. Εὐτυχῶς δὲ ὅτι ἡ μέχρι τοῦδε γενομένη ἐργασία τῶν πρωτοπόρων καὶ τοῦ μεγαλουργοῦ Πατριάρχου μας κ. Ἀθηναγόρου, ἐγένετο ἐπάνω εἰς αὐτὴν τὴν θάσιν καὶ γραμμὴν. Κανεὶς δὲν εἴμπορεῖ νὰ μᾶς κατηγορήσῃ διὰ τὸ παρελθόν. Τὰ παιδιὰ μᾶς ἐφροντίσαμεν νὰ τὰ ἀνατρέφωμεν «ἐν παιδείᾳ καὶ νοουθεσίᾳ Κυρίου» καὶ ἐκρατήσαμεν ὁλοφύτεινον τὴν λαμπάδα τῆς Πατριωτικῆς μας Ἑστίας.

Τώρα, ὑπὸ τὴν ἐμπνευσμένην καὶ δημιουργικὴν ἀρχηγίαν τοῦ νέου μας, πατριωτικοῦ καὶ πιστοῦ εἰς τὰ πάτρια, Ἀρχιεπισκόπου, πρέπει νὰ προχωρήσωμεν καὶ νὰ κτίσωμεν ἐπάνω εἰς τὰ θεμέλια, πού ἔβαλεν ὁ Πατριάρχης, παλάτια πραγματικὰ Ἑλληνικῆς Γνώσεως καὶ Σοφίας.

Τὴν γραμμὴν αὐτὴν πρέπει ν' ἀκολουθήσωμεν μὲ σύστημα καὶ μέθοδον. Ἀκολουθοῦντες δὲ αὐτὴν

πρέπει νὰ διοργανώσωμεν καλλίτερον τὰ ἀπογευματινὰ μας Σχολεῖα, νὰ ἰδρύσωμεν περισσότερα ἡμερήσια, ἐκεῖ ὅπου εἶναι ἀνθρωπίνως δυνατόν, νὰ φροντίσωμεν δὲ ἀκόμη, διὰ τὴν ἀνωτέραν ἑλληνοπρεπὴ ἐκπαίδευσιν τῶν παιδιῶν μας.

Εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ τῆς ἀνωτέρας ἐκπαίδεψεως, χρεωστοῦμεν νὰ κάμωμεν σχέδια καὶ νὰ ἐργασθῶμεν μὲ ἐνθουσιασμόν διὰ τὸν πλουτισμόν τῆς Θεολογικῆς μας Σχολῆς, τοῦ φυτωρίου αὐτοῦ τῶν μελλόντων ἱερέων μας. Κατόπιν, τῆς Ἀκαδημίας τοῦ Ἀγίου Βασιλείου, τοῦ λαμπροῦ αὐτοῦ Κέντρου τῆς προπαρασκευῆς διδασκαλιστῶν. Ἀκόμη δὲ νὰ λάβωμεν μέρι-

μναν διὰ τὴν ἰδρυσιν ἑνός, ἢ καὶ περισσοτέρων Κολλεγίων, τὰ ὁποῖα θὰ μᾶς βοηθήσουν, διὰ νὰ δώσωμεν, ἐκ τῶν τάξεων τῆς Νέας μας Γενεᾶς, εἰς τὸν ἱερέα καὶ τὴν διδασκάλισσαν τοῦ μέλλοντος, τοὺς ἑλληνοπρεπῶς κατηρτισμένους ἀρχηγούς, Κοινοτάρχας καὶ συνεργάτας.

Περὶ τούτων ὅμως τῶν σχεδίων, θὰ ὁμιλήσωμεν εἰς σειρὰν ἀρθρῶν εἰς τὰς ἐπομένας ἐκδόσεις τοῦ Ὁρθοδόξου Παρατηρητοῦ, ὅπου θὰ συζητήσωμεν ὅλους τοὺς τύπους τῶν Σχολείων τῆς ἐκπαίδεψεως μας καὶ ὅλα ὅσα, κατὰ τὴν ταπεινὴν μας γνώμην, πρέπει νὰ κάμωμεν διὰ τὴν ἐπιτυχή λύσιν τοῦ σοβαρωτάτου τούτου προβλήματος.

Ἐνα ἀπὸ τὰ κύρια καθήκοντα κάθε Ὁμογενοῦς Ὁρθοδόξου Χριστιανοῦ εἶναι νὰ ἀνήκῃ εἰς μίαν Κοινότητα, νὰ ἐκκλησιάζεται τακτικῶς καὶ νὰ βοηθῇ τὴν Ἐκκλησίαν του διὰ τῆς προσφορᾶς του. Ἡ Ἐκκλησία ζητεῖ ἀπὸ τὸν καθένα ἕνα δολλάριον τὸ ἔτος διὰ νὰ τὸν ἐξυπηρετήσῃ πνευματικῶς. Ὅλοι μὲ προθυμίαν πρέπει νὰ προσφέρουν τὸ Μονοδολλάριον τοῦτο διὰ τὴν συντήρησιν καὶ ἀνάπτυξιν τῶν Ἐκκλησιαστικῶν μας Ἰδρυμάτων.

ΤΟ ΩΡΑΙΟΤΕΡΟΝ ΔΩΡΟΝ ΔΙ' ΟΛΟΝ ΤΟ ΕΤΟΣ

πρὸς συγγενεῖς σας ἢ φίλους ἢ ἑδῶ ἢ στὴν Ἑλλάδα
εἶναι μία ἐτησίᾳ ἢ δύο ἐτῶν συνδρομὴ εἰς τὸν

«ΟΡΘΟΔΟΞΟΝ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΝ»

Συνδρομὴ προπληρωτέα, διὰ τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας
ΔΙ' ἘΝ ΕΤΟΣ ΔΟΛΛ. 3.00. — ΔΙΑ ΔΥΟ ΕΤΗ ΔΟΛΛ. 5.00.
Ἑτησίᾳ συνδρομὴ δι' Ἑλλάδα καὶ ἄλλας χώρας \$3.50.

Στείλατε καθαρογραμμένα τὸ ὄνομα καὶ τὴν διεύθυνσιν ἐκείνου τὸν ὁποῖον
θέλετε νὰ ἐγγράψετε εἰς τὴν διεύθυνσιν:

ORTHODOX OBSERVER, 10 EAST 79th STREET, NEW YORK, 21, N. Y.

Κοινὰ Παραδόσεις τῶν Πρωτογόνων

ΕΛΛΗΝΙΚΑΙ ΠΑΡΑΔΟΣΕΙΣ

“Ολοι οἱ λαοὶ ἔχουν κοινὴν τὴν καταγωγὴν. Τὴν συνειδησὶν τῆς κοινῆς αὐτῆς καταγωγῆς διατηροῦν ἀνέκαθεν. Πιστεύουν δηλαδή, ὅπως αἱ παραδόσεις καὶ οἱ μῦθοι τῶν δεικνύουν, ὅτι κατάγονται ἀπὸ ἓν ζεῦγος, τὸ ζεῦγος τῶν Πρωτοπλάστων. Εἶναι ἄξιον προσοχῆς ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἀναγράφεται καὶ εἰς τὴν Παλαιὰν Διαθήκην: «Ἦν πᾶσα γῆ χεῖλος ἓν καὶ φωνὴ μία πᾶσι» (Γεν. 11, 1.).

Παρ’ ὅλους τοὺς χωρισμοὺς καὶ τὰς διασπάσεις, παρ’ ὅλας τὰς περιπλανήσεις εἰς τὰς διαφόρους ἐκτάσεις τῆς γῆς, παρ’ ὅλας τὰς διακρίσεις εἰς φυλάς καὶ ἔθνη, παρ’ ὅλας τὰς διαφόρους γλώσσας καὶ διαλέκτους, ἡ πρώτη κοινὴ παράδοσις δὲν ἐξέλιπε τελείως. Καὶ τὸ θλέπομεν αὐτὸ πολὺ εὐκόλως.

Μεταξὺ τῶν Ἑλλήνων, λόγου χάριν, τῆς ἀρχαιότητος, ἐπικρατοῦσε ἡ παράδοσις τῆς κοσμογονίας, τοῦ κατακλυσμοῦ, τῆς πρώτης ἁμαρτίας καὶ τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς, τῆς πάλης τῶν πονηρῶν πνευμάτων κατὰ τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς νίκης Του. Ὁ Ἡσίοδος, ὡς γνωστόν, ἀναφέρει, ὅτι ὁ πρῶτος γενάρχης τῶν Ἑλλήνων ἦτο ὁ Ἰαπετὸς ὁ υἱὸς τῆς Γῆς καὶ τοῦ Οὐρανοῦ. Τὸν Ἰαπετὸν αὐτὸν μερικοὶ θεωροῦν ὡς τὸν Ἰάφεθ, τὸν νεώτερον δηλαδή υἱὸν τοῦ Νῶε. Κατὰ τὰς υποθέσεις τῶν μελετητῶν τῆς προϊστορίας, ἀπὸ τὸν Ἰάφεθ προῆλθεν ἡ Καυκάσια Φυλὴ, ἡ Ἀρία δηλαδή Φυλὴ περὶ τῆς ὁποίας πολλὰ ἐγράφησαν καὶ γράφονται.

Ἐξ ἄλλου μεταξὺ τῶν ἀπογόνων τοῦ Χάμ (ἄλλου υἱοῦ τοῦ Νῶε) καὶ τῶν ἀπογόνων τοῦ Ἰάφεθ (Ἰαπετοῦ κατὰ τὸν Ἡσίοδον) ἐγίνε φαίνεται πάλη καὶ ἡ πάλη κατέληξεν εἰς τὸ σπρώξιμο πολλῶν πρὸς τὰς Ἰνδίας, ὅπου παρέμειναν οὗτοι ἐπὶ χρόνους πολλοὺς καὶ ἀνέπτυξαν ἀνώτερον πολιτισμόν. Ἐπὶ πλέον ἐτελειοποίησαν τὴν γλῶσ-

σαν, τὴν Σανσκριτικὴν, ἡ ὁποία φαίνεται ὅτι εἶνε ἡ μητέρα τῶν Εὐρωπαϊκῶν γλωσσῶν κατὰ τὴν ἐπικρατοῦσαν μεταξὺ τῶν γλωσσολόγων θεωρίαν.

Μετὰ τὸν καιρὸν μέρος ἐκείνων ποὺ ἐπῆγαν πρὸς τὰς Ἰνδίας ἐπέστρεψαν εἰς τὴν Εὐρώπην. Μεταξὺ αὐτῶν ἦσαν θεβαίως καὶ οἱ ἀρχηγοὶ τῶν οἱ ὁποῖοι ἦσαν καὶ θεματοφύλακες τῶν πρωταρχικῶν θρησκευτικῶν τῶν παραδόσεων. Αἱ πρωταρχικαὶ παραδόσεις μεταδιδόμεναι τότε ἀπὸ γονεῖς εἰς τέκνα ἤρχισαν νὰ πέρνουν συγκεκριμένην μορφήν καὶ νὰ ἀποκρυσταλλώνωνται κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον.

Ποτὲ δὲν κατεπνίγησαν αἱ πρωταρχικαὶ ἐκεῖναι παραδόσεις. Ἐχρωματίσθησαν θεβαίως μὲ κάποιαν καλλιτεχνικὴν ποικιλίαν, ἀλλὰ δὲν ἐξητμίσθησαν» κατὰ τὸ λέγειν νεωτέρου λογίου. Μὲ τὸ πέρασμα τοῦ χρόνου αἱ ἀρχαῖαι παραδόσεις δὲν ἔσθυσαν. Μὲ ἄλλας λέξεις, παρ’ ὅλας τὰς θεωρίας τῶν ὁπαδῶν τῆς λεγομένης πολυγενείας, ἡ Ἀνθρωπότης ἔχει τὴν συνειδησὶν τῆς κοινῆς τῆς καταγωγῆς σύμφωνα καὶ μὲ τὰ δεδομένα τῆς Γραφῆς τὰ ὁποῖα ἀναπτύσσουν καὶ οἱ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἄλλοι μὲν ἰδιαιτέρως δὲ ὁ Ι. Χρυσόστομος καὶ ὁ Μέγας Βασίλειος.

ΟΛΟΙ ΟΙ ΠΡΩΤΟΓΟΝΟΙ ΕΧΟΥΝ ΙΔΕΑΣ ΠΕΡΙ ΘΕΟΥ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΙΑΣ

“Ὅπως θλέπομεν οἱ πρωτόγονοι λαοί, ὅλοι σχεδόν, ἐστήριξαν τὴν ἀνάπτυξιν τῶν γύρω ἀπὸ τὴν θρησκείαν. Δὲν γνωρίζομεν κανένα πρωτόγονον λαὸν ποὺ νὰ μὴ θρησκεύῃ (Βλέπετε καὶ Ἡροδότου Πλούταρχον πρὸς Κολώτην). Ἀδιάφορον ὑπὸ ποῖαν μορφήν ἢ ὑπὸ ποῖον τύπον, ὅλοι ἐπίστευον καὶ πιστεύουν, ὅτι ὑπάρχει ἓν Ὑπέρτατον Ὄν, μιὰ Ἀνωτέρα Δύναμις, ποὺ κυβερνᾷ τὸν κόσμον, ποὺ δίδει τὰς τροφάς, ἦτοι τὰ κυνήγια καὶ τὰ ψάρια καὶ τὰ χόρτα, ποὺ τιμω-

ρεῖ τὴν ἀδικίαν καὶ θραβεύει τὸ καλόν.

Καὶ εἰς τοὺς τρεῖς πρωτογόνους κύκλους τῶν πρωτογόνων θλέπομεν ὅτι ἀναπτύσσονται αἱ ιδέαι περὶ δημιουργίας τοῦ κόσμου καὶ αἱ ιδέαι ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἔχει κάποιαν ἀποστολὴν εἰς τὴν ζωὴν καὶ ὅτι δὲν ἦλθεν εἰς τὸν κόσμον κατ’ ἀρέσκειαν, ἀλλ’ ὅτι κάποιος τὸν ἀπέστειλε καὶ διὰ κάποιον λόγον.

“Ολοι, ἔστω καὶ πολὺ σιγά, ὑπόκεινται εἰς τὴν θρησκείαν καὶ εἰς τὴν κοινωνικὴν πρόοδον. Εἴτε Πυγμαῖοι λέγονται εἴτε Ἀνταμάνηζ, εἴτε Ἑσκιμῶι, εἴτε Σιμάγκ, εἴτε Σέλις, εἴτε ὅ,τι δῆποτε ἄλλο, πάντως ἔχουν κάποιαν θρησκείαν καὶ κάποιαν ἠθικὴν ἐκτὸς ἀπὸ τὴν τέχνην καὶ τὴν κοινωνικὴν ἐμφάνισιν. “Ολοι ἔχουν ιδέαν περὶ Θεοῦ καὶ θρησκείας.

ΙΔΕΑΙ ΠΕΡΙ ΘΕΟΥ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΙΑΣ ΚΑΙ ΕΙΣ ΤΟΝ ΜΟΝΟΝ ΣΗΜΕΡΟΝ ΕΠΙΖΩΝΤΑ ΕΝ ΕΥΡΩΠῃ ΠΡΩΤΟΓΟΝΟΝ ΛΑΟΝ

Εἰς τὴν Εὐρώπην σήμερον δὲν ὑπάρχει, ἐκτὸς τῶν Λαπώνων, κανεὶς ἄλλος πρωτόγονος λαός. Εἶνε ἡ μόνη ἐν Εὐρώπῃ παραμένουσα πρωτόγονος φυλὴ, κατοικοῦσα εἰς τὰ θόρεια μέρη τῆς Σουηδίας, Νορβηγίας, Φινλανδίας καὶ Ρωσσίας. Ὁλος ὁ πληθυσμὸς τῶν δὲν ὑπερβαίνει τὰς 30,000. Ἡ περιφέρειὰ τῶν ὀνομάζεται Λάπλαντ καὶ οἱ κάτοικοι ἀγγλιστὶ λέγονται Λάππες (Λάπωνες).

Παρ’ ὅλην τὴν ἀποξενωμένην ζωὴν τὴν ὁποῖαν κάμνουν οἱ Λάπωνες ἔχουν ὡς τὸσον μίαν εὐγενικότητα καὶ εἶναι καὶ πολὺ φιλόξενοι. Δῶρα δὲν δέχονται, ἀλλ’ ἀνταλλάσσουν ἰδικὰ τῶν προϊόντων μὲ χρωματιστὰ χάνδρα, μὲ ἀρώματα, μὲ κάτοπτρα καὶ ἄλλα, δίδουν δὲ δέρματα, ζώνας, κοσμήματα καὶ ἄλλα. Ἐχουν ἰδιαιτέραν κλίσιν πρὸς τὸ τραγοῦδι, πρὸς τοὺς χοροὺς καὶ πρὸς τὴν ποίησιν. Ζοῦν βίον ἀνεξάρτητον καὶ ἐλεῦθερον.

Ὡς γνωστόν, καὶ οἱ Λάπωνες ἔχουν θρησκευτικὰς ιδέας καὶ ιδέας περὶ ἀθανασίας τῆς ψυχῆς καὶ τιμωρίας τῶν κακῶν.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΕΥΘΥΜΙΟΥ, Πρωτοπρεσβυτέρου
Ἱερ. Προϊσταμένου τοῦ Καθεδρικοῦ Ναοῦ Ν. Ὑόρκης

Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία καὶ ὁ Ἀπόδημος Ἑλληνισμός

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟΝ ΑΡΘΡΟΝ

Ἡ ἐπιτροπὴ ἐπὶ τῆς συντάξεως τοῦ «Ὁρθοδόξου Παρατηρητοῦ», ὑπὸ τὴν Προεδρίαν τοῦ Σεβασμ. Ἀρχιεπισκόπου μας, μοι ἀνέθηκε νὰ ἀπασχολῶ μίαν σελίδα εἰς ἑκάστην ἔκδοσιν τοῦ περιοδικοῦ. Ἀπεδέχθην καὶ ἐξέλεξα τὸ θέμα: «Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία καὶ οἱ ἀπόδημοι Ἕλληνες τῆς Ἀμερικῆς». Θὰ προσπαθῶ εἰς σειρὰν ἄρθρων νὰ δείξω ὅτι ἡ κοινωνικὴ καὶ κοινοτικὴ ἐξέλιξις μας ἐν Ἀμερικῇ εἶναι ἀρρήκτως συνδεδεμένη μετὰ τὴν θρησκείαν τῶν πατέρων μας φυλαγμένην εἰς τὴν Κιβωτὸν τῆς Ὁρθοδοξίας.

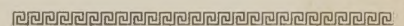
Εἰς τὸ πρῶτον αὐτὸ ἄρθρον, ἐν εἵδει προλόγου, θέλω νὰ τονίσω πῶς ὁ ἀπόδημος Ἕλλην κατ' ὄρωσε νὰ ἀπαρτίσῃ κοινοτικὴν ὀργάνωσιν. Αὐτὸ εἶναι μέγα γεγονός διὰ τὸν ἀπρωτοίμαστον μετανάστην. Αὐτὸς χωρὶς πολλὰ ἐφόδια δὲν ἀπεδύθη εἰς τὸν ἀγῶνα τῆς σκληρᾶς βιοπάλης καὶ ἐνίκησε. Μὲ τὰς ὑπερανθρώπους θυσίας του, ὑπὸ τὴν πνοὴν τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας μας ἐξησφάλισε τὴν ἀτομικὴν, οἰκογενειακὴν καὶ κοινοτικὴν ζωὴν. Ὅσοι μελετοῦν τὴν ἱστορίαν παραδέχονται ὅτι τὸ ἀνδραγάθημα αὐτὸ ἐπετεύχθη μὲ δύο παράγοντας. Ἀφ' ἑνὸς μὲν μετὰ τὴν ζωτικότητα τῆς ἑλληνικῆς ψυχῆς καὶ ἀφ' ἑτέρου μὲ τὸ ζῶπυρον τῆς παραδόσεως πού ἔφερε μαζί του ὁ Ἕλληνας ἐρχόμενος εἰς τὸν νέον κόσμον. Ἡ ἐμφάνισίς του ἐδῶ ὡς κοινοτικῆς ομάδος ἔχει ἡλικίαν ἡμίσεως αἰῶνος. Διὰ νὰ ἀντιληφθῶμεν καλὰ τὴν ψυχολογίαν τοῦ Ἕλληνος πρέπει νὰ ἀνέλθωμεν ὀλίγον εἰς τὴν ἱστορίαν. Ἀνέκαθεν αὐτὸς ἠρέσκετο εἰς τὰ ταξείδια κατὰ τὸν Ὀμηρον ὁ ὁποῖος «πολλὰ ἄστεα καὶ νόων ἔγνω». Ἐκαμε δὲ αὐτὸ ὅχι μόνον διὰ σκοποὺς οἰκονομολογικοὺς ἀλλὰ καὶ διὰ νὰ γίνῃ ἐκπολιτιστὴς καὶ ἄλλων χωρῶν. Πολὺ ὠραῖα τὸ λέγει ὁ Ἀριστοτέλης, προκειμένου περὶ τοῦ

Σόλωνος ὅτι ἐταξίδευε «κατ' ἐμπορίαν ἤμα καὶ θεωρίαν» δηλ. διὰ νὰ κάμῃ ἐμπόριον καὶ διὰ νὰ ἴδῃ καὶ μελετήσῃ καὶ ἄλλας χώρας. Εἶχε δὲ καὶ ἐν ἄλλο καλόν. Ὅσον μακρὰν καὶ ἂν εὕρισκετο τοῦ πατρῖου ἐδάφους δὲν διέκοπτε τὸν δεσμὸν μετ' αὐτοῦ. Αὐτὸ παρατηρεῖται διὰ μέσου τῶν αἰώνων. Καὶ διητηρεῖτο πάντοτε διὰ τοῦ τρόπου αὐτοῦ. Πρὸ Χριστοῦ ὁ σύνδεσμός του μετὰ τὴν Μητρόπολιν—πατρίδα, καὶ μετὰ Χριστὸν ἡ ἐπαφή του μετὰ τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν δὲν τὸν ἀφῆναν νὰ χάσῃ τὴν ὄντοτά του. Εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ καλὸν εἶναι νὰ ρίψωμεν ἐν προσεκτικῶν βλέμμα διὰ νὰ πεισθῶμεν πῶς οἱ μακρὰν τοῦ κέντρου εὐρισκόμενοι Ἕλληνες πρὸ καὶ μετὰ Χριστὸν διητήρησαν τὰ ἰδεώδη των.

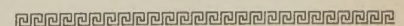
Ὡς γνωστόν, ἡ νοσταλγία εἶναι τὸ κύριον χαρακτηριστικὸν τῆς ἑλληνικῆς ψυχῆς. Εἰς τὰ ποιητικὰ ἀριστουργήματα τοῦ Ὀμήρου ὁ Ὀδυσσεὺς ἐκφράζει τὸν πόθον ὅπως ἴδῃ τὸν «καπνὸν ἀναθρώσκοντα» ἀπὸ τὴν πατρικὴν ἐστίαν. Ὅταν δὲ ἀργότερον ἦλθεν ἡ ἀποικιακὴ περίοδος, πάλιν ἡ ἰδίᾳ ἐπιθυμία ἐκυρίευσεν τὴν ψυχὴν τοῦ ἀποδήμου. Καὶ τοῦτο διότι εἰς τὸ πνεῦμα τὸ ἑλληνικὸν ὁ ὅρος «ἀποικία» εἶχε διανοητικὴν σημασίαν ἐν σχέσει πρὸς ἄλλας ἀντιλήψεις. Διὰ νὰ κατανοήσωμεν τὴν ἀλήθειαν αὐτὴν, ἀναφέρω ὅτι ἡ Ἰσπανία κατὰ τὸν 18ον αἰῶνα καὶ ἡ Ὀλλανδία κατὰ τὸν 17ον ἀπεδέχοντο ὅτι ἡ Μητρόπολις ἦτο ἡ κυρίαρχος δύναμις. Αὕτη κατεῖχε στρατιωτικῶς χώραν, τῆς ὁποίας οἱ κάτοικοι τυφλοῖς ὄμμασιν ὑπῆκουον εἰς τὰ κελεύσματα τῆς κυριάρχου. Οἱ ἀποικοὶ ἐστεροῦντο προσωπικῆς γνώμης. Ἀλλ' ἡ ἑλληνικὴ ἀποψις ἦτο διαφορετικὴ. Κατ' αὐτὴν οἱ ἀπόδημοι διητήρου τὴν ἀνεξαρτησίαν των. Εἶχον τοὺς νόμους των καὶ τοὺς ἄρχοντας. Τὸ μόνον ποὺ εἶχον ὑποχρέωσιν νὰ διατηρήσουν ἦτο νὰ μὴ διακόψουν τοὺς

πνευματικοὺς καὶ ἠθικοὺς δεσμοὺς μετὰ τὴν μητέρα πατρίδα. Αὐτὸς δὲ ὁ ψυχικὸς σύνδεσμος δὲν τοὺς ἀφῆκε νὰ χαθοῦν. Καὶ τοιουτοτρόπως διητήρησαν τὰ ἰδεώδη των. Ὅταν κατὰ τὸν Πλάτωνα Βίας ὁ Πριηνεὺς παρεκίνει τοὺς συμπατριώτας του Ἰωνας νὰ μεταναστεύσουν εἰς τὴν Σαρδηνίαν ἕνεκα τοῦ ξενικοῦ Περσικοῦ ζυγοῦ, τοὺς συνεβούλευε νὰ ἰδρῦσιν ἐκεῖ νέας πόλεις χωρὶς νὰ παύσουν ἐμπνεόμενοι ἀπὸ τὴν μητέρα - Ἰωνίαν.

Τὸ αὐτὸ συνέβαινε καὶ μετὰ Χριστόν, εἰς τοὺς μετανάστας Ἕλληνας. Ἐχομεν ὡς κτυπητὸν παράδειγμα τὸν Ἕλληνα τῆς Ἀμερικῆς. Εἰς τὰς ἀπορροφητικὰς καὶ μαγνητικὰς δυνάμεις πού τὰς ἐτροφοδοτεῖ καὶ ἡ ἀχαλίνωτος ἐλευθερία τῆς θετῆς μας πατρίδος, ἀντετάσσετο ἡ Ὁρθόδοξος πίστις. Αὐτὸ συνέβη ὅχι μόνον ὅταν ἐνεφανίσθη ἡ κοινοτικὴ ὀργάνωσις ἀλλὰ καὶ πολὺ πρὶν. Ὁ νόμος αὐτὸς ἐφηρμόζετο καὶ εἰς τὰ ἄτομα. Διὰ τοῦτο πρὶν ἢ εἰσελθῶ εἰς τὴν ἐξέτασιν τοῦ ὀργανωμένου Ἑλληνισμοῦ, εἰς τὸ δεύτερον καὶ τρίτον ἄρθρον, θὰ σᾶς παρουσιάσω τρία ἀπτά παραδείγματα τῆς ἀληθείας αὐτῆς. Οἱ τρεῖς αὐτοὶ Ἕλληνες ἠγκμασαν τὸν περασμένον αἰῶνα πρὶν ἢ συγκροτηθῇ ἡ Κοινότης. Ὁ πρῶτος παρέμεινε Χριστιανὸς Ὁρθόδοξος χωρὶς τὴν πρακτικὴν ἐφαρμογὴν. Ὁ δεύτερος ἀπεμακρύνθη ἀπὸ τὴν Ὁρθοδοξίαν. Ὁ τρίτος ἐπίστευεν ὅτι ὁ ἀπόδημος Ἑλληνισμός θὰ σωθῇ διὰ μιᾶς καλῶς ὀργανωμένης Κοινότητος.

**Ὅσοι μελετοῦν
τὸ Περιοδικόν μας
καὶ ὠφελοῦνται
ἀπὸ αὐτό
ἄς ἐργασθοῦν
νὰ ἐγγράψουν
συνδρομητὰς
εἰς αὐτό.**

ΑΠΟΨΕΙΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΣΧΟΛΕΙΑ

ΕΙΝΑΙ ΑΞΙΕΠΑΙΝΟΣ ὁ Καθεδρικός Ναός τῆς Νέας Ὑόρκης διὰ τὴν πρωτοβουλίαν τὴν ὁποίαν εἶχε νὰ ἱδρῦσῃ ἡμερήσιον Ἑλληνο-Ἀμερικανικὸν Σχολεῖον. Καὶ ὑπάρχουν σημεῖα, ποὺ μᾶς πείθουν ὅτι καὶ ἄλλαι κοινότητες θὰ μιμηθῶν τὸ ὠραῖον παράδειγμα τοῦ Καθεδρικοῦ Ναοῦ μας. Ἡ κίνησις αὕτῃ εἶναι τὸ πλέον εὐχάριστον σημεῖον ἀπὸ τὴν σημερινὴν κοινοτικὴν μας ζωὴν καὶ ἐργασίαν. Διότι ὅλοι πλέον ἤρχισαν νὰ ἐννοοῦν, ὅτι χωρὶς συστηματικὴν ἑλληνο-αμερικανικὴν μόρφωσιν τῆς νεολαίας μας καὶ οἱ τόσον ὠραῖοι καὶ ἐξυπηρετικοὶ Ναοὶ μας, θὰ ἔλθῃ στιγμή, ἐντός, ἴσως, τῆς προσεχοῦς εἰκοσαετίας, κατὰ τὴν ὁποίαν θὰ εἶναι κενοὶ περιεχομένου. Πρέπει ὁ κίνδυνος αὐτὸς ν' ἀποκρουσθῇ. Πρέπει νὰ ἐνδιαφερθῶμεν ὅλοι διὰ τὴν νέαν γενεάν. Μὲ κάθε θυσίαν ὀφείλομεν νὰ δώσωμεν τὴν εὐκαιρίαν εἰς αὐτὴν νὰ μάθῃ τὴν γλῶσσαν τῶν πατέρων τῆς. Αὐτὸ δὲ θὰ ἐπιτευχθῇ κυρίως μὲ τὰ ἡμερήσια Ἑλληνοαμερικανικὰ Σχολεῖα. Βεβαίως καὶ τὰ ἀπογευματινὰ εἶναι χρησιμώτατα. Καὶ πρέπει ὅχι μόνον νὰ διατηρηθῶν, ἀλλὰ καὶ νὰ ἐνισχυθῶν καὶ βελτιωθῶν. Ἄλλως τε δὲν εἶναι δυνατόν ὅλοι αἱ κοινότητες νὰ ἀποκτήσουν ἡμερήσια Σχολεῖα. Διότι εἶναι ζήτημα πόρων πρὸ παντός. Δὲν πρέπει ὅμως νὰ ὑπάρξῃ οὐδεμία μεγάλη κοινότης ἐδῶ εἰς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας καὶ τὸν Καναδᾶν χωρὶς νὰ ἀποκτήσῃ τὸ ἡμερήσιον Ἑλληνοαμερικανικὸν Σχολεῖόν τῆς.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΓ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ ὁ λόγος περὶ μορφώσεως τῆς νεολαίας μας θὰ ἠθέλαμεν νὰ ἐπιστήσωμεν τὴν προσοχὴν ὅλων τῶν ἀδελφῶν μας ἐπὶ τοῦ ἔργου τὸ ὁποῖον ἐπιδιώκει ἡ Ἀκαδημία τοῦ Ἁγίου Βασιλείου. Βεβαίως ἄριστα γνωρίζομεν ὅτι δὲν ὑπάρχει Ἑλληνοαμερικανὸς μὴ γνωρίζων τὸ ἐκπαιδευτικὸν τοῦτο καθίδρυμα, ποὺ τιμᾷ μεγάλως τὴν ὁμογένειάν μας. Ἐπίσης εἶναι γνωστὰ αἱ ὑπηρεσίαι τὰς ὁποίας προσφέρουν εἰς αὐτὸ αἱ θαυμάσιαι Φιλόπρωχοι Ἀδελφότητές μας. Εἰς αὐτάς, ὡς γνωστόν, ὀφείλεται ἡ λειτουργία τῆς Ἀκαδημίας τοῦ Ἁγίου Βασιλείου. Διότι εἰς αὐτάς ἀνήκει ἡ πρωτοβουλία τῆς ὁργανώσεως τῶν ἑορτῶν τῆς Βασιλοπρωτίας, ἀπὸ τὰς ὁποίας καλύπτεται τὸ ἐν τρίτον περίπου τῆς δαπάνης τῆς Ἀκαδημίας. Θὰ ἠθέλομεν, ὅμως, νὰ ἐπιστήσωμεν, καὶ διὰ τοῦ παρόντος σημειώματός μας, τὴν προσοχὴν ὅλων: κληρικῶν καὶ λαϊκῶν, ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν, ἐμπόρων καὶ βιοτεχνῶν, διανοουμένων καὶ ἀποχειροβιότων ἐπὶ τῆς ἱερᾶς ὑποχρεώσεως τὴν ὁποίαν ἔχομεν νὰ περιβάλλωμεν αὐτὸ τὸ Ἰδρυμα μὲ ὅλως ἰδιαίτεραν ἀγάπην καὶ στοργήν. Ἀπὸ τὸ Ἰδρυμα αὐτὸ

καὶ ἀπὸ τὸ ἀδελφόν του, τὴν Θεολ. Σχολὴν μας, ἐξαρτᾶται τὸ μέλλον τῆς ἐθνότητός μας καὶ τῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας μας εἰς αὐτὴν τὴν μεγάλην, τὴν γενναϊόφρονα, τὴν πλουσίαν χώραν. Ἄς τὸ ἐνθυμούμεθα μὲ τὰς δωρεάς μας πρὸς αὐτό. Ὅποιοι βοηθεῖ τὴν Ἀκαδημίαν τοῦ Ἁγ. Βασιλείου ὑποβοηθεῖ τὰ ἔθνη καὶ τὰ θρησκευτικὰ μας ἰδεώδη, υποβοηθεῖ καὶ τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν Ἀμερικὴν. Διότι ἡ Ἀκαδημία ἔχει προορισμὸν νὰ διδῇ εἰς τὴν κοινωσίαν ὁλοκληρωμένους καὶ ἰσορροπημένους Ἑλληνοαμερικανούς πολίτας.

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΤΟΥ ΣΠΙΤΙΟΥ

ΟΤΑΝ ΟΜΩΣ γράφωμεν καὶ ὁμιλῶμεν διὰ τὴν ἀνάγκην τῆς ἐκμαθήσεως τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης ἀπὸ τὴν νέαν γενεάν, δὲν πρέπει νὰ λησμονῶμεν τὸν παρὰ πολὺ μεγάλον ρόλον ποὺ παίζει τὸ σπίτι καὶ εἰς τὸ ζήτημα αὐτό. Τὸ σπίτι εἶναι ὁ πρῶτος διδάσκαλος διὰ τὴν Ἑλληνικὴν. Τὸ σπίτι εἶναι καὶ ὁ τελευταῖος διδάσκαλος. Τὸ σπίτι εἶναι τὸ πᾶν μπορεῖ νὰ πῇ κανεὶς διὰ τὴν ἐκμάθησιν τῆς Ἑλληνικῆς. Τὸ σχολεῖον ἢ ἡμερήσιον ἢ ἀπογευματινόν, εἶναι δευτερεύον. Εἶναι, βεβαίως, κάτι τὸ ἀπαραίτητον. Ὅχι ὅμως μόνον του. Ἀλλὰ μόνον μὲ τὴν συνεργασίαν τοῦ σπιτιοῦ. Ὅταν τὸ παιδί δὲν ἀκούῃ τὴν Ἑλληνικὴν εἰς τὸ σπίτι του, τὸ σχολεῖον πολὺ μικρὰν ὠφέλειαν ἡμπορεῖ νὰ προσφέρῃ. Ἐνῶ ὅταν τὸ παιδί ἀκούῃ τὴν Ἑλληνικὴν εἰς τὸ σπίτι τότε καὶ τὸ σχολεῖον ἀποτελεῖ μεγάλην βοήθειαν διὰ τὴν ἐκμάθησιν τῆς γλώσσης ἀπὸ τὸ παιδί. Ἄς ἔχουν αὐτὸ ὑπ' ὄψιν οἱ γονεῖς. Ἄς φροντίζουν νὰ ὁμιλοῦν Ἑλληνικὰ εἰς τὸ σπίτι. Ἄς συνεργάζωνται τοιοῦτοτρόπως μὲ τὸν διδάσκαλον καὶ τὴν διδασκάλισσαν. Ὅλοι λέγουν ὅτι πρέπει νὰ μὴ χάσωμεν τὴν νέαν γενεάν διὰ τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν καὶ τὴν Ἑλλάδα. Ὅλοι, ὅμως, πρέπει νὰ ἐννοήσουν ὅτι καὶ εἰς τὸ ζήτημα αὐτό πρέπει καὶ οἱ ἴδιοι νὰ συνεργασθῶν. Ὑπάρχουν παραδείγματα παιδιῶν, ποὺ ὁμιλοῦν Ἑλληνικὰ διότι τὰ ἤκουσαν εἰς τὸ σπίτι τοὺς καὶ τὰ ἐδιδάχθησαν ἐκεῖ χωρὶς νὰ φοιτήσουν εἰς κανέν σχολεῖον. Ὅπως ὑπάρχουν παραδείγματα παιδιῶν, ποὺ δὲν ὁμιλοῦν Ἑλληνικὰ ἢ τὰ ὁμιλοῦν πολὺ ἄσχημα, μολονότι ἐφοίτησαν εἰς σχολεῖον Ἑλληνικόν. Τὸ σπίτι εἶναι ὁ κυριώτερος διδάσκαλος.

ΠΑΙΔΟΜΑΖΩΜΑ

Η ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ἔλαβε τὴν ἐπαινετὴν πρωτοβουλίαν μιᾶς κινήσεως παγκοσμίου διὰ τὴν ἐπιστροφὴν εἰς τοὺς γονεῖς τῶν τῶν χιλιάδων Ἑλληνοπαίδων ποὺ ἤρπᾳγθον ἀπὸ τοὺς σλαυοκομμουνιστὰς καὶ ὠδηγήθησαν εἰς τὰς χώρας τοῦ σιδηροῦ παραπετάσματος. Καὶ ἔλαβε τὴν ἀξίεπαινον αὐτὴν πρωτοβουλίαν διότι τὸ παιδομάζωμα καταισχύνει ὅχι μόνον τὸν Χριστιανισμόν, ἀλλὰ καὶ αὐτὸν τὸν ἀνθρωπισμὸν τοῦ πολιτισμένου κόσμου. Ἡ Ἐκκλησία ἦτο ἡ πλέον ἀρμοδία νὰ τεθῇ ἐπὶ κεφαλῆς μιᾶς τοιαύτης ἀγίας ἐκστρατείας. Διότι, ἐπὶ τέλους, ὁ αἰ-

Κήρυγμα τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Πρὸς τὴν Νεολαίαν

Ἀγαπητά μου πνευματικά παιδιά,

Εἶναι πολὺ φυσικὸν σὲ Σᾶς νὰ στρέφεται ζωηρότερα ἢ ἀγάπη καὶ τὸ ἐνδιαφέρον μου. Γιατὶ Σεῖς εἴσθε τὸ μέλλον. Σεῖς εἴσθε ἡ ἐλπὶς τῆς αὔριον. Σεῖς θὰ συνεχίσετε τὴν ζωὴν τῆς ὁμογενείας τῆς Ἀμερικῆς. Σεῖς θὰ ἀποτελέσετε τὰς Ἑλληνοαμερικανικὰς κοινότητας ὁλοκλήρου τῆς Ἀμερικῆς. Σεῖς εἴσθε οἱ κληρονόμοι τῶν πατέρων Σας. Σεῖς κατὰ συνέπειαν πρέπει νὰ φανῆτε καὶ νὰ ἀναδειχθῆτε ἀντάξιοι αὐτῶν.

Εἰς τρεῖς καὶ πλέον ἑκατοντάδας ἀνέρχονται σήμερον αἱ Κοινοτητές μας εἰς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας, τὸν Καναδᾶν καὶ τὴν Νότιον Ἀμερικὴν. "Οἱ μὲ τὸς Ναοὺς των. "Οἱ μὲ τὰ κοινοτικά συμβούλιά των. "Οἱ μὲ τὰς Φιλοπτώχους Ἀδελφότητάς των. "Οἱ μὲ τοὺς συλλόγους των, τὰ σωματεῖα των. "Οἱ μὲ τὰ σχολεῖα των τὰ Ἑλληνοαμερικανικά, ἡμερήσια καὶ ἀπογευματινὰ. "Οἱ μὲ αὐτὰ εἶναι δημιουργήματα τῶν

πατέρων Σας καὶ τῶν μητέρων Σας.

Ἦλθον οἱ γονεῖς ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα, τὴν Ἑλλάδα τὴν ἐλευθέραν καὶ τὴν Ἑλλάδα τὴν ὑπόδουλον ἀκόμη. Καὶ ἦλθον ὅχι θέβαια μὲ τὰ πλοῦσια ἐφόδια ποὺ ἔχετε Σεῖς σήμερον. Σεῖς ποὺ ἀποτελεῖτε τὴν νέαν γενεάν μας εἰς τὴν Ἀμερικὴν. Ἦλθον οἱ γονεῖς Σας μὲ πόρους ὕλικους ἐλαχίστους ἢ καὶ μηδαμινούς. Ἦλθον εἰς αὐτὴν τὴν μεγάλην χώραν διὰ νὰ δημιουργήσουν τὸ μέλλον τους, διὰ νὰ σχηματίσουν μίαν ἐργασίαν, μίαν ἐπιχείρησιν. Καὶ ὅλα αὐτὰ ὅχι διὰ τοὺς ἑαυτοὺς των. "Οχι! Ἀλλὰ γιὰ Σᾶς τὰ παιδιά των, ἢ γιὰ νὰ συντηρήσουν γονεῖς, νὰ ἀποκαταστήσουν ἀδελφὰς καὶ ἀδελφοὺς εἰς τὴν Ἑλλάδα. Καὶ τὸ κατώρθωσαν. Τὸ κατώρθωσαν τόσο, ὥστε καθεὶς σήμερον νὰ θαυμάζη αὐτοὺς τοὺς νικητὰς τῆς ζωῆς. Πῶς δὲ τὸ κατώρθωσαν;

Μὲ τὴν πίστιν ποὺ εἶχον πρῶτον εἰς τὸν Θεὸν καὶ δεῦτερον εἰς τὴν Ἑλλάδα. Καὶ Σεῖς γνωρίζετε πάρα πολὺ καλὰ πῶς τὸ πρῶτον πρᾶ-

γμα ποὺ ἐσκέφθησαν νὰ κάμουν ὅταν ἐγκαθίσταντο εἰς μίαν πόλιν τῆς Ἀμερικῆς, ἦτο νὰ ἀνεγείρουν μίαν Ἐκκλησίαν καὶ νὰ φέρουν ἕνα ἱερεὰ ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα νὰ ἐξυπηρετῇ τὰς θρησκευτικὰς ἀνάγκας των. Νὰ πῶς ἀπέδειξαν τὴν πίστιν τοὺς πρὸς τὸν Θεόν. Ὁ Ἑλληνικὸς Ὁρθόδοξος Ναὸς ἦτο ὁ τόπος τῆς λατρείας καὶ ὁ τόπος τῆς συναντήσεώς των. Ὁ Ὁρθόδοξος Ἑλληνικὸς Ναὸς ἦτο ἡ ἱερὰ κολυμβήθρα, εἰς τὴν ὁποίαν κάθε Κυριακὴν ἀνεβαπτίζοντο. Καὶ ἐβγαίναν κάθε Κυριακὴν ἀπὸ τὴν ἀγίαν αὐτὴν κολυμβήθραν μὲ νέας δυνάμεις, νέον θάρρος, νέαν ἀποφασιστικότητα, νέαν χαλυβδίνην θέλησιν νὰ καταβάλουν ὅλα τὰ ἐμπόδια ποὺ συνήντων εἰς τὸν δρόμον τῆς καθημερινῆς των βιοπάλης.

Αὕτῃ ἡ ἱερὰ καὶ ἀγία κολυμβήθρα, ὁ Ἑλληνικὸς δηλονότι Ὁρθόδοξος Ναὸς, ἦτο ἡ θάσις, θὰ ἔλεγε κανεὶς, τῆς ἐξορμήσεώς των, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ξεκινούσαν διὰ νὰ κατακτήσουν τὸ μέλλον τους, διὰ νὰ νικήσουν. Καὶ ἐνίκησαν. Ναί, ἐνίκησαν. Σεῖς εἴσθε ἡ νίκη των, ὁ θρίαμβός των. Ἐβοήθησαν γονεῖς, ἀδελφοὺς καὶ ἀδελφὰς εἰς τὴν Ἑλλάδα, καὶ ἐδημιούργησαν Σᾶς, τὴν νέαν γενεάν. Σᾶς τοὺς ὁποίους ἐμεγάλωσαν ἀρχοντικά, περιποιήθησαν στοργικά καὶ ὅσους ἤμπορούσαν, τοὺς περισσότερους εἶμαι θέβαιος ἀπὸ Σᾶς, πρὸς τοὺς ὁποίους ἀπευθύνομαι, τοὺς ἐσπούδασαν εἰς διάφορα σχολεῖα καὶ σὲ πανεπιστήμια καὶ ἐξακολουθοῦν νὰ τοὺς σπουδάζουν καὶ μορφώνουν. Γιὰ φαντασθῆτε, ἀγαπητά μου πνευματικά παιδιά, πόσον μεγάλο εἶναι τὸ κατόρθωμα τῶν γονέων Σας. Εἶναι κάτι γιὰ τὸ ὁποῖον ὅλοι μας αἰσθανόμεθα δικαίαν ὑπερηφάνειαν. Εἶναι κάτι, ποὺ πρέπει πάντοτε νὰ τὸ ἐνθυμῆσθε καὶ νὰ προσπαθῆτε καὶ Σεῖς νὰ τὸ μιμῆσθε.

Μὲ τὴν πίστιν καὶ τὴν ἀφοσίωσιν εἰς τὸν Θεὸν τῶν πατέρων μας, κατώρθωσαν οἱ γονεῖς Σας νὰ δημιουργηθοῦν καὶ νὰ δημιουργήσουν. Ὁ καθένας ἀπὸ αὐτοὺς εἶναι καὶ ἕνα διδασκτικώτατον παρά-

μοβόρος Ἡρώδης, ὅταν διέτασσε νὰ σφαγοῦν αἱ χιλιάδες τῶν βρεφῶν, διὰ νὰ περισώσῃ τὸν θρόνον του, τὸ ἔκαμνεν αὐτὸ πρὸ 1950 ἐτῶν. Δὲν εἶχεν ἀκόμη γνωσθῇ καὶ ἀκουσθῇ τὸ κήρυγμα περὶ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Δὲν εἶχεν ἀκόμη ἀντηχήσῃ εἰς τὸν κόσμον ὁ γλυκύτατος ὕμνος τῆς ἀγάπης. Δὲν εἶχεν ἀκόμη ἐκτιμηθῇ ἡ τεραστία σημασία τοῦ κάθε ἀτόμου, τοῦ κάθε ἀνθρώπου, ποὺ ἐδημιουργήθη κατ' εἰκόνα καὶ ὁμοίωσιν Θεοῦ. Σήμερα ὅμως; Ἐπιτρέπονται ἀνοσιουργήματα τοιαῦτα ὅπως τὸ παιδομάζωμα; Δεκατέσσαρας χιλιάδας ἔσφαζεν ὁ Ἡρώδης πρὸ Χριστοῦ διπλάσιος ἀκριβῶς χιλιάδας, ἀθῶων Ἑλληνοπαίδων ἡρπασαν οἱ σημερινοὶ ἡρώδαι. Ὁ ἄγὼν πρέπει ἀπὸ ὅλους μας νὰ συνεχισθῇ. Δὲν πρέπει νὰ χαλαρώσωμεν τὰς προσπάθειάς μας ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ. "Οἱ μὲ μας, μὲ τοὺς κληρικοὺς μας ἐπὶ κεφαλῆς, ἔχομεν ἱερὸν καθῆκον νὰ διαμαρτυρώμεθα, νὰ κάμνωμεν ἐκκλησίαις, νὰ διαφωτίζωμεν, ὅλως δὲ ἰδιαίτερος νὰ προσευχώμεθα ἔκτενως εἰς τὸν Θεὸν μέχρις ὅτου καὶ τὸ τελευταῖον Ἑλληνόπουλο ἐπιστρέψῃ εἰς τὰς ἀγκάλας τῶν γονέων του.

δειγμα αὐτοδημιουργίας διὰ τῆς πίστεως εἰς τὸν Θεόν. Καὶ θὰ ἤμποροῦσαν νὰ γραφοῦν, χωρὶς καμμιὰ ὑπερβολή, τόμοι ὁλόκληροι, ἂν ἤθελε κανεὶς νὰ καταγράψῃ τὴν ἱστορίαν κάθε "Ἑλληνος μετανάστου ἐδῶ εἰς τὴν Ἀμερικὴν. Βλέπετε τὰ θαυμάσια τῆς ἀφοσίωσης καὶ προσηλώσεως εἰς τοῦ Θεοῦ τὸ θέλημα, εἰς τὴν ἀμώμητον θρησκείαν τοῦ Χριστοῦ; Βλέπετε τί κατορθώνει, τί ἐπιτυγχάνει ὅποιος στηρίζεται ἐπάνω στὸν ὁράχον τὸν αἰωνόβιον καὶ τὸν ἀσάλευτον, ποὺ ὀνομάζεται Χριστός; Καὶ ἂν θέλετε νὰ πεισθῇτε ἀκόμη περισσότερο, ἐξετάσετε νὰ πληροφορηθῇτε τί ἀπέγιναν καὶ ἐκείνοι οἱ μετανάσται "Ἕλληνες, ποὺ ἦσαν εὐτυχῶς πάρα πολὺ ὀλίγοι, ἦσαν ἐλάχιστοι, πού, ὅταν ἦλθαν ἐδῶ, ἠθέλησαν νὰ ζήσουν χωρὶς Θεόν, χωρὶς Χριστόν, ποὺ ἔμειναν μακρὰν ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν, καὶ παρεδόθησαν εἰς τὰς ἡδονὰς τοῦ κόσμου, εἰς τὸ χαρτοπαίγνιον, τὰ σαρκικά ἁμαρτήματα, τὴν ἀπάτην καὶ κατάχρησιν. "Ολοὶ αὐτοὶ χάθηκαν ἢ καὶ ἂν δὲν χάθηκαν ζοῦν μέσα στὴν περιφρόνησιν τοῦ κόσμου· ζοῦν καὶ ὑποφέρουν ἄλλοι σωματικῶς καὶ ἄλλοι ψυχικῶς.

"Ολα αὐτά, ἀγαπητά μου πνευματικά παιδιὰ, εἶναι μεγάλα μαθήματα γιὰ Σᾶς πρὸ πάντων τὴν νέαν γενεάν. Καὶ ὅλα αὐτά Σᾶς ὁρνοτοφῶνουν πῶς μόνον κοντὰ εἰς τὸν Χριστόν ἡμπορεῖ κανεὶς πραγματικά νὰ προσδεύσῃ, γιὰ νὰ ὠφελῇ καὶ τοὺς ἄλλους καὶ τὸν ἑαυτὸν του· γιὰ νὰ φανῇ χρήσιμος καὶ στοὺς δικούς του καὶ στὴν Ἀμερικὴν καὶ στὴν Ἑλλάδα. Φυσικὰ πρέπει ὅλοι Σας, εἰ δυνατόν, νὰ σπουδάσετε, νὰ μορφωθῇτε. Κάθε ὅμως μόρφωσις, κάθε σπουδὴ, κάθε ἐπιστήμη πρέπει νὰ στηριχθῇ ἐπάνω στὸ ἀσάλευτο θεμέλιο, ἐπάνω στὴν ἀμετακίνητη πέτρα, ποὺ λέγεται Χριστός. Μόνῃ ἡ σπουδὴ χωρὶς Χριστόν κάμνει τὸν ἄνθρωπον ἀλαζόνα καὶ ἐγωϊστήν. Μόνῃ ἡ ἐπιστήμη χωρὶς Χριστόν γεμίζει τὴν κεφαλὴν καὶ ἀφίνει ἄδειαν τὴν καρδίαν. Ὁ ἰσορροπημένος καὶ ὁλοκληρωμένος ἄνθρωπος εἶναι ἐκεῖνος ποὺ ἔχει γεμάτην καὶ τὴν

κεφαλὴν καὶ τὴν καρδίαν.

Τὸ μυαλό, ἡ διάνοια, θὰ γεμίσῃ μὲ τὴν ἐπιστήμην, τὴν σπουδὴν, μὲ τὰ γράμματα. Ἡ καρδιά θὰ γεμίσῃ ἢ μᾶλλον πρέπει νὰ γεμίσῃ, μὲ τὴν ἀγάπην τοῦ Χριστοῦ, πρέπει νὰ καλλιεργηθῇ μὲ τὴν θείαν διδασκαλίαν τοῦ Χριστοῦ. Γιατί ἂν ἀφῇ ἄδεια ἡ καρδιά, τὴν θέσιν τοῦ Χριστοῦ θὰ καταλάβῃ ὁ διάβολος. Καὶ τότε ἀλλοίμονον στὸν ἄνθρωπο ποὺ ἔχει εἰς τὴν καρδίαν του θρονιασμένον τὸν διάβολον. Εἶναι, παιδιὰ μου, κάτι τὸ φοβερὸν νὰ σκέπτεται κανεὶς ὅτι οἱ γονεῖς Σας μὲ μόνον ἐφόδιόν τους τὴν πίστιν καὶ τὴν ἀγάπην τοῦ Χριστοῦ ἔκαμαν θαύματα ἀληθινὰ—ἐνῶ σήμερον πολλοὶ νέοι μὲ πλουσιώτατα ἐφόδια καὶ ὕλικά καὶ ἐπιστημονικά, ναυαγοῦν καὶ καταστρέφουν καὶ τοὺς ἄλλους καὶ τοὺς ἑαυτούς των.

"Ἀν ἡ Ἑλλάς τὰ δύο-τρία τελευταῖα χρόνια ἔπαθε τόσας συμφορὰς καὶ καταστροφὰς καὶ ἀνεκδιγῆτους ζημίας, ὅλα τὰ κακὰ αὐτὰ

ὀφείλονται στοὺς ἀπίστους ἀνθρώπους τῶν γραμμάτων, ποὺ παρέσυραν τ' ἀδέλφια μας στὰ βουνὰ καὶ στὰ λαγκάδια καὶ τὰ ἐδίδαξαν τὸν κομμουνισμόν, δηλαδὴ τὸ ἔγκλημα καὶ τὸ κακούργημα.

Εὐχομαι εἰς ὅλους Σας νὰ κληρονομήσετε τὴν πίστιν ποὺ εἶχαν καὶ ἔχουν οἱ γονεῖς Σας, τὴν πίστιν εἰς τὸν Θεόν, καὶ τὰς πατροπαράδοτους παραδόσεις καὶ τὴν ἀγάπην καὶ ἀφοσίωσιν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τὴν Ὁρθόδοξον καὶ τὴν Ἑλλάδα.

"Εἶσι μόνον θὰ φανῇτε καὶ θὰ γίνετε ἀντάξιοι τῶν γονέων Σας.

"Εἶσι μόνον θὰ ἀναδειχθῇτε ἀκέραιοι καὶ κοινωφελεῖς Ἑλληνοαμερικανοὶ πολῖται.

"Εἶσι μόνον θὰ εἴμεθα ὅλοι μας ὑπερήφανοι καὶ γιὰ Σᾶς, ὅπως εἴμεθα ὑπερήφανοι καὶ μάλιστα πάρα πολὺ γιὰ τοὺς γονεῖς Σας.

Ὁ Πνευματικὸς Πατήρ Σας
† Ο ΑΜΕΡΙΚΗΣ ΜΙΧΑΗΛ

Βοηθήσατε τὸν Ἐρανον διὰ τὴν Ἀνοικοδόμησιν τῶν Κτιρίων τοῦ Οἴκ. Πατριαρχείου.

Στείλατε τὴν εισφοράν σας συμπληροῦντες τὸ κάτωθι Δελτίον.

ΕΠΙΤΡΟΠΗΝ ΕΡΑΝΟΥ
ΑΝΟΙΚΟΔΟΜΗΣΕΩΣ ΚΤΙΡΙΩΝ
ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΥ
10 East 79th Street, New York 21, N. Y.

Ἐπιθυμῶ νὰ βοηθῇσω εἰς τὴν ἀνοικοδόμησιν τῶν κτιρίων τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως, τὰ ὁποῖα ἐκάψαν πρὸ ἐτῶν.

Ἐσωκλείστως ἀποστέλλω εἰς διαταγὴν

Greek Archdiocese—Ecumenical Patriarchate Fund

Δολλάρια .....

Ὑπογραφή .....

Διεύθυνσις .....

Πόλις καὶ Πολιτεία .....

Συνιστῶ ὅπως ἀποστείλῃτε ἐγκύκλιον διὰ τὸν ἔρανον καὶ εἰς τὸν - τὴν .....

Ἀρχιμ. ΙΑΚΩΒΟΥ ΚΟΥΚΟΥΖΗ

Ἡ Φιλόπτωχος Ἑλληνὶς τῆς Ἀμερικῆς

Αἱ ὀλίγες γραμμὲς ποὺ ἀκόλουθοῦν, δὲν ἀποτελοῦν γραμμὲς καμμιᾶς ἀξιολόγου μελέτης. Οὔτε εἰσαγωγῆς κἂν σὲ παρόμοια μελέτη. Χαράσσονται σὺν μιᾷ ἀναγνώρισι. Κι' ὅσο ἀδέξια κι' ἂν χαράσσονται, ὑπαγορεύονται ὅμως ἀπὸ εὐγνώμονη διάθεσι, κι' ἀποσκοποῦν νὰ δώσουν μιὰ ψυχογραφικὴ σκιαγραφία τῆς Φιλοπτώχου Ἑλληνίδος τῆς Ἀμερικῆς.

Αὐτοεξέλικτη, αὐτοκαλλιέργητη καὶ αὐτοδημιουργητὴ ἢ μετανάστις Ἑλληνίς. Καὶ ἔγινεν ὅχι ἁπλῶς καὶ κυριολεκτικῶς σύζυγος, ὅχι στοργικὴ μητέρα μόνον, ὅχι «τὸ πᾶν» γιὰ τοὺς δικούς της, ἀλλὰ πνοὴ καὶ ζωὴ καὶ δύναμις γιὰ τὸ ὁμογενὲς της σύνολο, ὁλόκληρο. Πνοὴ γεμάτη ζωὴ. Καὶ ζωὴ γεμάτη δύναμις. Δύναμις ψυχικὴ, αἰσθηματικὴ, μορφωτικὴ, ἀναμορφωτικὴ, δημιουργικὴ.

Προσαρμοστικὴ ἡ Ἑλληνίδα μας ἐτοποθέτησε τὸν ἑαυτὸν της μέσα στὸ πλαίσιο τῆς ἐδῶ ζωῆς, χωρὶς νὰ ἐγκαταλείψῃ ἢ νὰ θέσῃ στὸ περιθώριο τὰ ἀληθινὰ χαρακτηριστικά της: τὴν ἑλληνικότητα καὶ τὴν ὀρθοδοξίαν της.

Τοὺς ἀγῶνες της γιὰ τὴν διαφύλαξιν τοὺς ποιὸς θὰ τοὺς ὑμνήσῃ ὅσο καὶ ὅπως πρέπει; Ξεπερνοῦν σὲ ἡρωϊκότητα καὶ ἀντοχὴ καὶ ἀποφασιστικότητα ὅλους τοὺς ἄλλους, τοὺς γνωστούς ἀπὸ τὴν ἱστορίαν (τὴν παλαιὰ καὶ τὴν σύγχρονον) γυναικίους ἀγῶνες. Γιατὶ ἔχουν τοῦτο τὸ ξεχωριστὸ γνῶρισμα: ὅτι διεξάγονται σ' ὅλα τὰ μέτωπα τῆς ζωῆς, χωρὶς ποτέ νὰ σταματοῦν, ἀφοῦ συνεχίζονται (ὡς προσευχὴ) καὶ πέραν τοῦ τάφου, ὅπου ζῇ τὴν προσωπικὴν της ἀθανασία ἢ ψυχὴ.

Δὲν προσπαθῶ νὰ μεταβάλω τὴν πέννα σὲ σμίλη, γιατί δὲν εἶναι δυνατόν. Οὔτε καὶ τὸ χαρτί νὰ τὸ κάνω μάρμαρο, γιατί δὲν γίνεται. Οὔτε νὰ δώσω ἀνάγλυφον τὴν εἰκόνα τῆς ξενιτευμένης Ἑλληνίδος, γιατί ἡ καθαυτοῦ εἰκόνα της εἶναι

ψυχικὴ. Κι' αὐτὴ δὲν ζωγραφίζεται. Μιὰν ὄψιν της μονάχα σὰς παρρουσιάζω, καὶ συμπληρώστε σεῖς τὴν ἀτελὴ σκιαγραφίαν.

Εἶναι χειμῶνας. Ἔχουν κρυφθῇ ὅλα. Καὶ ὁ ἥλιος καὶ τὸ γαλάζιον χρῶμα τοῦ οὐρανοῦ, κι' ἔχουν πέσει τὰ φύλλα τῶν δένδρων, κι' ἔχουν μαρᾶθῃ τὰ ἄνθη τοῦ ἀγροῦ, κι' ἔχουν φύγει μακριὰ τὰ πουλιά κι' ἡ πεταλοῦδες. Κι' ἔχει κάθε τι χαθῇ ποὺ κάνει τὴν ζωὴ ὡμορφίαν, γιὰ τοὺς ἄμοιρους καὶ τοὺς φτωχοὺς, γιὰ τοὺς ἄρρωστους καὶ τοὺς φυλακισμένους. Ἡ ἡμέρα διαρκεῖ λίγο. Καὶ ἡ νύχτα φαίνεται ἀξημέρωτη. Καὶ μικραίνει τόσο κι' ἀνασθύνει τόσο δειλὰ ἢ ἐλπίδα στὸν σκοτεινιασμένο ὀρίζοντά τους. Κανένας ἄλλος δὲν τὸ διαισθάνεται αὐτὸ τόσο, ὅσο ἡ Φιλόπτωχος Ἑλληνίς μας. Γιατὶ μονάχα αὐτὴ ἔχει τὴν δύναμιν νὰ ζῇ—ἔστω καὶ ἐξ ἀποστάσεως—τὴν ζωὴ τῶν ἄλλων, τῶν δυστυχισμένων. Δὲν θὰ τὴν ἀνεχθῇ ὅμως τὴν κατάστασιν αὐτὴν ἢ Ἑλληνίς μας. Θὰ τὴν ἀνατρέψῃ. Θὰ τὴν ἀλλάξῃ. Θὰ τὴν διαμορφώσῃ αὐτὴ ὅπως θέλει. Θὰ τὴν ὡμορφაίνει. Θὰ τῆς δώσῃ φωτεινότερο χρωματισμό. Πεῖδ χαρούμενο τόνο. Πῶς; Μὲ ποιὸν τρόπον; Αὐτὸ σκέπτεται, καὶ γι' αὐτὸ δὲν κλείνει μάτι τὴν νύχτα. Προσποιεῖται ὅτι κοιμᾶται, ἀλλ' εἶναι ἡ ἀκοίμητη κανδήλα, ποὺ κρατᾷ συντροφίαν τὴν Ἁγίαν Τράπεζαν «τῶν ἀγίων τῶν ἁγίων» τοῦ χριστιανικοῦ ἀνθρωπισμοῦ.

Καὶ νὰ τὴν ξυπνᾷ! Ἐτοιμάζει τὸ πρόγευμα γιὰ τὸν σύζυγον καὶ τὰ παιδιὰ. Τοὺς κατευοδώνει ὅλους μὲ καρδιάν προσευχομένην. Κλείνει τὴν πόρταν κι' ἀνοίγει τὸ τηλέφωνο. Εἴτε πρόεδρος τῆς Φιλοπτώχου εἶναι εἴτε μέλος. Μιλεῖ ἢ μιὰ ἀδελφὴ στὴν ἄλλη. Ἡ μιὰ ἀδελφὴ τοῦ ἐμπράκτου χριστιανικοῦ ἐλέους στὴν ἄλλη. Σύντομα. Συντομότερα ἀπὸ κάθε ἄλλη φορά. Καὶ συμφωνοῦν:

Τόπος συναντήσεως; Ἡ Ἐκκλησία. Ποῦ ἄλλου;

ῶρα: 8 ἢ 8:30 τὸ πρωῒ. Τόσο πρωῒ; Μάλιστα!

Γιὰ ποῦ; — Γιὰ τὸ τάδε νοσοκομεῖο, φθισιατρεῖο, ἄσυλο, φυλακὴ.

Ἐφόδια;—Ἡ καρδιά. Τὸ φωτεινὸ βλέμμα, τὰ ἀνοιχτὰ χέρια, τὰ ἐνθαρρυντικὰ λόγια, τὰ δάκρυα. Τὰ δάκρυα, ποὺ στεγνὲς ψυχὲς τὲς δροσιζοῦν καὶ ποὺ δειλὲς ἐλπίδες τὲς ζωογονοῦν.

Δὲν εἶναι ἐκείνη τὴ στιγμὴ ἁπλῶς «Φιλόπτωχος» ἢ Ἑλληνίς μας. Εἶναι μητέρα. Εἶναι ἀδελφὴ. Εἶναι ἐμπύχωσης. Εἶναι ἀναγεννήτρια. Εἶναι «Διάκονος Χριστοῦ». Διακονεῖ τὸν Ἀρχιερέαν Χριστὸν στὴν ἀνθρώπιν τῶν καταπεσμένων, στὴν σωτηρίαν μιᾶς ἀπελπισμένης, μιᾶς ἀμαρτωλῆς, μιᾶς πονεμένης, μιᾶς χαμένης ψυχῆς.

Κι' ὕστερα φεύγει. Τόσον ὅμως ἄκαρδα, σὺν νὰ μὴ θέλῃ, σὺν νὰ μὴ τὸ ἠύχετο. Συνδέθηκε τόσο στενὰ μὲ τὸ πρόσωπον ποὺ διηκόνησε. Θὰ πάῃ ἄλλου, δὲν θὰ σταματήσει, διότι αὐριο τὸ ἴδιο θὰ κἀνῃ. Θὰ ζυμῶσιν κουλουράκια, γλυκίσματα, βασιλόπηττα τοῦ Ἁγίου Βασιλείου. Τσουρέκια τὸ Πάσχα. Μὲ τὰ ὑλικά ποὺ πρέπει, καὶ μ' ἕνα δάκρυ ποὺ αὐθόρμητον στάζει ἀπὸ τὸν κανθὸ τοῦ ματιοῦ της, σὺν προσευχῇ, σὺν ἀπόσταγμα—ροδόσταγμα, θάλεγα τῆς χριστιανικῆς ὥραιας ψυχῆς της—καὶ σὺν μυρωδικῇ, σὺν ὁσμῇ εὐωδίας πνευματικῆς. Καὶ θὰ τὰ πάῃ, ὅπου πάει. Καὶ θὰ φέρῃ μ' αὐτὰ καὶ τὸν ἥλιον, ὅπως χθές. Καὶ θὰ ξανοίξῃ τὸν οὐρανόν, καὶ θὰ δείξῃ τὸ γαλάζιον τοῦ χρῶμα, ὅπως χθές. Καὶ θὰ πρᾶσινίσουν τὰ δένδρα τῶν ἐλπίδων, ποὺ ἦσαν τόσο καιρὸ σκελετωμένα γιὰ τοὺς «ξεχασμένους». Καὶ θὰ ξεδιπλωθοῦν ροδαλὰ τὰ ἀνθάκια τῶν κρυφῶν εὐχῶν τους στὸν ἀγκαθόσπαρτον ἀγρὸ τῆς ψυχῆς των. Καὶ τὰ πουλιά μὲ τὸ γλυκὸ τραγοῦδι τῆς αἰσιοδοξίας θὰ καθίσουν στὰ σίδερα τῆς φυλακῆς. Κι' ἡ πεταλοῦδες μὲ τὰ πλουμιστὰ φτερά τους θὰ πετερυγίσουν γύρω ἀπὸ τὸν ἀνθὸ τῆς προσμονῆς τους καὶ θὰ κάνουν τὴν καρδιά, τὴν ἄρρωστη καρδιά καὶ τὴν κουρασμένην, νὰ

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ

Ἑρμηνεῖαι τῶν Συμβολισμῶν τῆς Ἱεροτελεστίας τοῦ Ἱεροῦ Μυστηρίου τοῦ Γάμου

Ἀρχιμ. ΑΘΗΝΑΓΟΡΑ ΒΑΡΑΚΛΑ

Ἡ Ἱεροτελεστία τοῦ θεοῦ μυστηρίου τοῦ γάμου ἀπὸ τῆς συστάσεως αὐτοῦ εἶχε πολιτικὸν καὶ μυστηριακὸν χαρακτήρα· ἐπ' ἄρκετους δὲ χρόνους αἰώνων εἶχε μόνον πολιτικὸν κύρος οὐχὶ δὲ καὶ ἐκκλησιαστικόν, καθ' ὅτι ὑπέκειτο μόνον τῇ πολιτικῇ δικαιοδοσίᾳ ἄνευ ἀμέσου σχέσεως τινὸς πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν. Διὸ καὶ ὁ ἱερός Χρυσόστομος Πατριάρχης ὦν ἐν Κωνσταντινουπόλει, οἰοεὶ παραπονούμενος κατὰ τοῦ τότε ἐπικρατοῦντος περὶ γάμου πολιτικοῦ ἔθους λέγει: «Καὶ γυναῖκας ἀγόμεθα καὶ πάντα πράττομεν, ὅπως ἂν ἐκείνοι—δηλ. οἱ αὐτοκράτορες—διατάσσουσιν. Καὶ τὰ μὲν αὐτῶν διαθέσθαι κατὰ γνώμην ἡμετέραν οὐκ ἔσμεν κύριοι καθ' ὅλου ἀλλ' ἀπανταχοῦ ταῖς ἐκείνων δουλεύομεν γνώμας. Κἂν ποιήσωμέν τι παρὰ τὸ δοκοῦν, ἐκείνοις ἄκυρον καὶ ἄχρηστον γίνεται».

Πάντως ὅμως ἡ Ἐκκλησία εἰ καὶ ἐσέβητο τὴν νομικὴν ταύτην ἀποψιν τῆς πολιτείας περὶ γάμου οὐκ ἐπαύσατο νὰ συνιστᾷ εἰς τὰ ἑαυτῆς πνευματικὰ τέκνα καὶ τὴν τέλεισιν τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ γάμου ὡς μυστηρίου καὶ τὴν διὰ τοῦ ἱερέως εὐλογίαν αὐτοῦ μὴδαμῶς ὑ-

πείκουσα τυφλῶς δίκην ταπεινῆς θεραπαινίδος εἰς τὴν κοσμικὴν κυριαρχίαν τῆς πολιτείας.

Διὰ τοῦ χρόνου ὅμως κατανοηθέντος τοῦ ζητήματος τούτου ὑπὸ τε τῆς πολιτείας καὶ τοῦ λαοῦ ἐγένετο τὸ πρῶτον βῆμα πρὸς συνάφειαν μεταξὺ πολιτικῆς συνάψεως τοῦ γάμου καὶ τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ τύπου κατὰ τὰ μέσα τοῦ ἔκτου αἰῶνος ἐπὶ τοῦ αὐτοκράτορος Ἰουστινιανοῦ, ὅστις ὑπήγαγε τὴν σύναψιν τοῦ γάμου ὑπὸ τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἐποπτεῖαν μερικῶς.

Καὶ ταῦτα οὕτως εἶχον μέχρι τοῦδε· βαθμὴδὸν ὅμως κατενοήθη πλήρως ὅτι μόνος ὁ Χριστιανισμὸς διὰ τοῦ μυστηρίου τούτου ἠδύνατο ν' ἀποδώσῃ εἰς τὸν γάμον τὴν δέουσαν αὐτῷ θέσιν ἐν τῇ κοινωνίᾳ καὶ ὅτι ἡ εὐλογία τῆς Ἐκκλησίας εἶναι ἀναγκαιοτάτη καὶ θεάρεστος πρὸς σύμπηξιν οἰκογενειακῶν δεσμῶν καὶ κατ' ἀκολουθίαν χριστιανικὴν ἀνατροφὴν τῶν μελῶν αὐτῆς, ὡς δεῖ, ἐξ ἧς ἡ χρηστότης καλῶν χριστιανῶν καὶ εὐγενῶν καγαθῶν πολιτῶν τοῦ κράτους.

Οὕτως ὁ θρησκευτικὸς γάμος ἐξελισσόμενος καὶ διατυπούμενος δογματικῶς, νομικῶς καὶ μυστηριακῶς ἐλάμβανε καὶ αἶγλην μεγαλοπρεπῆ εἰς Ἱεροτελεστίαν ἐν Ἐκκλησίαις, πομπώδη εἰς ἐκδηλώσεις χαρᾶς πρὸς θεραπείαν καὶ ἱκανοποίησιν τοῦ συναισθηματικοῦ κόσμου τοῦ ἀνθρώπου καὶ ἐμφάνισιν θρησκευτικῆν τοιαύτην ὡς ἐν οὐδεμιᾷ ἄλλῃ Ἐκκλησίᾳ δύναται τις νὰ εὕρῃ εἰ μὴ ἐν τῇ Ὁρθόδοξῇ Ἑλληνικῇ Ἐκκλησίᾳ. Ἐπὶ παραδείγματι οὔτε ἐν τῇ Παπικῇ Λατινικῇ Ἐκκλησίᾳ δύναται τις νὰ εὕρῃ παρὰ τοὺς συνήθεις ἐπιβλαβεῖς αὐτῆς ἀντιχριστιανικοὺς θεατρισμούς, πολλῶν δὲ μᾶλλον εἰς τὰς ἀπογεγυμνωμένας προτεσταντικὰς θρησκευτικὰς ἐταιρείας καὶ ὁμολογίας ἄρνούμενας οὐ μόνον τὸν δογματικὸν καὶ μυστηριακὸν

χαρακτήρα τοῦ γάμου, ἀλλὰ καὶ τοὺς διδακτικοὺς ἐπωφελεῖς ἠθικοὺς αὐτοῦ συμβολισμούς ἐν τῇ τελείᾳ τοῦ μυστηρίου. Ὅντως πολλοὶ τούτων ἀψυχολόγητοι καὶ ἀμελέητοι, δὲν θέλω νὰ εἶπω καὶ ἐκ τῶν ἡμετέρων κληρικῶν καὶ λαϊκῶν, ἀγνοοῦσιν ὅτι διὰ τοῦ συναισθηματικοῦ κόσμου ὁ κατὰ Χριστὸν πολιτευόμενος προσπελάζει πρὸς τὸν θρόνον τοῦ Ἀγίου Θεοῦ εὐκοπώτερον ἢ διὰ τῆς ἔστιν ὅτε πεφυσιωμένης ἀνθρωπίνης σοφίας, ἂν μὴ πάντοτε.

Τοιοῦτοτρόπως διὰ τῆς ὠρίμου σκέψεως καὶ μελέτης ὑπὸ τε τῆς πολιτείας καὶ τοῦ λαοῦ περὶ ἐκκλησιαστικοῦ γάμου τὸ ἔδαφος τοσοῦτον ἐκαλλιέργηθη καὶ προπαρασκευασθῇ οὕτως ὥστε ὁ αὐτοκράτωρ Λέων ὁ Σοφὸς ἐθέσπισε διὰ τινος νεαρᾶς αὐτοῦ τῷ 900 περίπου τάδε: «Τὰ συνοικέσια τῇ μαρτυρίᾳ τῆς ἱερᾶς εὐλογίας ἐρρῶσθαι.» Βραδύτερον δὲ παρὰ τὰς ἐκάστοτε περὶ τοῦ ζητήματος τούτου διακυμάνσεις ὁ Πατριάρχης τοῦ Βυζαντίου Ἀθανάσιος καὶ ὁ αὐτοκράτωρ Ἀνδρόνικος ὁ Παλαιολόγος ἀπεφάναντο ὅτι ἐν τῷ μέλλοντι δὲν ἐπιτρέπεται γάμος ἄνευ εἰδήσεως καὶ συμμετοχῆς τοῦ ἀρμοδίου ἐφημερίου τῆς ἐνορίας. Καὶ ταῦτα ἐν συντομίᾳ τὰ ἀφορῶντα τὸ μυστήριον καὶ νομικὸν μέρος τοῦ γάμου· ὅσον δ' ἀφορᾷ εἰς τὸ ἱεροτελεστικὸν μέρος τοῦτο συνετάχθη ἐπὶ τῇ θάσει ἀρχαίων συμβολικῶν παραστάσεων ἀρχαίων θρησκευμάτων εἰλημμένων ἀπὸ τῆς Συναγωγῆς τῶν Ἑβραίων καὶ τῶν ἑορτῶν καὶ μυστηρίων τῶν Ἑλλήνων. Ἄρα καὶ εἰς τὸν τρόπον τῆς τελείσεως τοῦ μυστηρίου τούτου ψυχολογικῶς ἡ Ἐκκλησία πρὸς ἱκανοποίησιν καὶ θεραπείαν τοῦ συναισθηματικοῦ κόσμου τῶν πνευματικῶν αὐτῆς τέκνων ἀνέπτυξε καὶ διετύπωσε πᾶν ὅ,τι ξενικὸν παρέλαβε.

Ἡ Ὁρθόδοξος ἡμῶν Ἐκκλησία, ὡς φιλόσοργος μήτηρ ἐμερίμνησε πρὸς προαγωγὴν καὶ οἰκοδομὴν τῶν μελῶν αὐτῆς οὐ μόνον πνευματικῶς καὶ σωματικῶς διὰ τῶν περὶ διαίτης διατάξεων αὐτῆς, ἀλλὰ καὶ πρὸς καλλιέργειαν τῶν

νοιώσῃ καινούργια σκιρτήματα, καινούργιους παλμούς. Καὶ ἡ νόχτα θὰ γίνῃ πειὸ μικρὴ. Καὶ ἡ ἡμέρα πειὸ μεγάλη. Καὶ ἡ ζωὴ πειὸ ὡμορφ. Καὶ ἡ πίστις στήν Καλωσύνη καὶ τὴν Ἀγάπην, πὺ εἶναι ὁ Χριστός, πειὸ δυνατὴ. Καὶ τὴν νέαν αὐτὴ κοσμογονίαν θὰ τὴν ἔχῃ ἐπιτελέσῃ ἡ αὐτοεξέλικτη καὶ αὐτοκαλλιέργητη καὶ αὐτοδημιούργητη μετανάστις Φιλόπτωχος Ἑλληνίς: τὸ καύχημα τῆς σήμερον καὶ ἡ ἐλπίδα, ἡ χρυσοῦ ἐλπίδα, τῆς αὔριον.

Πόσος σεβασμὸς καὶ θαυμασμὸς καὶ εὐγνωμοσύνη καὶ τιμὴ τῆς ἀνῆκε!

συναισθημάτων της καρδιάς, της έδρας ταύτης και του φορέως τών ήθικων αξιών της πίστεως, της ελπίδος και της αγάπης.

Είναι άληθές ότι όσον οι 'Ιουδαίοι τόσοι και οι έθνικοί άσπαζόμενοι τόν Χριστιανισμόν μετ' εύλαθείας, στοργής άμα και ύπερηφανείας συναπεκόμιζον μεθ' έαυτών ό-μοιο μετά της πλουσίας αὐτῶν φιλολογίας πολλὰς συνηθείας, ιερολογίας και έθιμα έθνικά έν ταίς χριστιανικαίς τελεταίς, άτινα οι πατέρες της Έκκλησίας ού μόνον δέν άπέρριψαν αλλά και έσεβάσθησαν και έπεξεργάσθησαν συνωδὰ τῷ πνεύματι και ταίς άποστολικαίς αὐτῆς παραδόσεσιν. Οίκοθεν άρα ύπονοεῖται ότι όλοι οι συμβολισμοί και τά τῶν Έλλήνων συστήματα προσέλαβον χριστιανικόν χαρακτήρα διά τῶν άναγκαιῶν τροποποιήσεων και προσθαφαιρέσεων. Ούστως έθνικαί έορταί έξεχριστιανίσθησαν και μυθολογικοί και έθνικοί ήρωες διά της άγιογραφίας της Έκκλησίας μετεπλάσθησαν και μετεποιήθησαν. Λ. χ., 'Ο Περσεύς, ό της μυθολογίας ήρωας μετά της Άνδρομέδας και του όλεθρίου δράκοντος προσέλαβε την έξεικό-νισιν του 'Αγίου Γεωργίου κ.τ.λ.

Διά της πράξεως ταύτης της Έκκλησίας καταδεικνύεται ότι ό όργανισμός ούτος καίτοι πνευματικός και θεός έξ άποκαλύψεως έχει και ανθρώπινον στοιχείον έν αὐτῷ, πρὸς έξυπηρέτησιν του όποιου προσλαμβάνεται πᾶν ὅ, τι ωραῖον, εύγενές και καλόν άνέκαθεν χωρίς ποσῶς νά παραθλάπτεται δογματικῶς και έκκλησιαστικῶς τὸ πνεῦμα του Χριστιανισμοῦ. Καί πρὸς διαθεβαίωσιν τῶν άνωθι διατυπωθέντων προσάγομεν έτι όλίγα τινά παραδείγματα εκ της θύραθεν σοφίας της έθνικῆς ήμῶν φιλολογίας, λέξεις, φράσεις και τύπους ὡς λ. χ. μύστης, μυστήριον, μυσταγωγία, τελετή, ιεροτελεστία, έπόπτης κτλ., εκ δέ της ιερολογίας εύχας και διατάξεις θρησκευτικάς. Οί 'Αθηναίοι έπί παραδείγματι ηύχοντο έν ταίς τελεταίς αὐτῶν—ύπέρ της πόλεως αὐτῶν—και πάσης πόλεως και χώρας—και τῶν πιστῶν συμμάχων αὐτῶν—ύπέρ ά-

παλλαγῆς από λιμοῦ και λοιμοῦ και από πάσης θεομηνίας—ύπέρ εύκαρσίας άέρων, εύφορίας τῶν καρπῶν της γῆς κλπ., ὡς ταῦτα σχεδόν διαλαμβάνονται εις τά «είρηνικά» τά ψαλλόμενα έν τη Έκκλησίᾳ μας. 'Οποία όμοιότης! 'Ο-τε ό ιερεὺς έπρόκειτο νά προσφέρει θυσίας εις τούς Θεούς και διή έν 'Ελευσινίοις Μυστηρίοις έν τῷ ναῷ της θεᾶς Δήμητρας ό ιεροκήρυξ εκάλει τούς ένόπτας, ήτοι τούς πιστούς, τούς μεμυημένους, εις προσευχήν κράζων: «'Εκὰς οι θέθλοι—έκὰς αλιτρος—έκὰς άφεστῶς» ήτοι άπομακρυνήτε, άπέλθετε οι άμαρτωλοί, οι θέθλοι, οι άκάθαρτοι του θεᾶσθαι τά τελούμενα μυστήρια. Ταῦτα σχεδόν και εισέτι εκφωνοῦνται έπ' εκκλησίας μετά την άνάγνωσιν του ιεροῦ Εὐαγγελίου υπό τῶν διακόνων διά του «'Οσοι κατηχούμενοι προέλθετε κλπ.», ήτοι όσοι εισέτι κατηχεῖσθε μή όντες θεσβαπτισμένοι, νά έξέλθετε του ιεροῦ ναοῦ ὡς άκάθαρτοι και θέθλοι, ίνα μή θεᾶσθε τά τελούμενα έν τοῖς 'Αγίοις τῶν 'Αγίων κατά την τέλεσιν της θείας μυσταγωγίας.

Εἶναι όντως άφαντάστως εύεργετική από πνευματικῆς και αἰσθηματολογικῆς άπόψεως ή επίδρασις, ήν έξήκησεν έν τη ζωῇ της Έκκλησίας ήμῶν ή πρόσληψις λέξεων και συστημάτων εκ του προγονικοῦ ήμῶν θησαυροῦ και διή έν τη διατυπώσεσι τῶν δογμάτων αὐτῆς διά κλασσικόν ὄρων. 'Η θεότης λ. χ. του δευτέρου προσώπου της 'Αγίας Τριάδος, του 'Ιησοῦ Χριστοῦ έθεσπίσθη διά του θαρυσσημάντου κλασσικοῦ ὄρου «'Ομοούσιος» άντι του όμοιος, όμοιούσιος κλπ., ὄρου τόν όποιον χωρία γραφικά δέν ήδύναντο άκριβῶς νά διατυπώσουν, άλλ' οὔτε και ή 'Ιερά Παράδοσις ή έν πολλοῖς τάς Γραφάς συμπληροῦσα νά εξασφαλίση καθόλου έπαρκῶς και σαφῶς. 'Επί παραδείγματι ότε ένεφανίσθη τό πολύκροτον περί την θεότητα του 'Ιησοῦ ζήτημα, ήν κατέρριπτεν ή κακόδοξος του 'Αρείου αίρεσις, οι όρθοδοξοῦντες πρὸς άπόδειξιν και διατύπωσιν του δόγματος της θεότητος του 'Ιησοῦ Χριστοῦ μετε-

χειρίζοντο χωρία γραφικά διακηρύσσοντες ότι «ό Χριστός είναι ει-κὼν του Θεοῦ» (Β' Κορ. 4. 4). Ναί, αλλά και οι 'Αρειανοί γραφικῶς άπεφάνοντο λέγοντες ότι και «ει-κὼν του Θεοῦ είναι ό άνθρωπος». Οί 'Ορθόδοξοι έλεγον: «'Ο Πατήρ έν έμοι κάγῳ έν αὐτῷ» αλλά και οι 'Αρειανοί άντεπεξερχόμενοι έλεγον: «'Εν τῷ Πατρὶ κινούμεθα και έσμέν,» κλπ.

"Αρα διά τῶν γραφικῶν χωρίων ήτο δύσκολος ό καθορισμός του δόγματος τούτου σαφῶς. 'Εδέησε λοιπόν νά γίνῃ χρήσις του φιλοσοφικοῦ ὄρου «όμοούσιος», όν εύστόχως έξευρών ό Μέγας 'Αθανάσιος διετύπωσεν ὡς περ παρέμεινε μέχρι του νῦν και παραμενεῖ τοιοῦτος.

'Επί πᾶσι τούτοις ή εκ τῶν έξωθεν εύεργετική επίδρασις της κλασσικῆς έποχῆς και της θρησκευτικῆς ζωῆς τῶν αρχαίων καταφαίνεται και έν ταίς ιεροτελεστίαις της Έκκλησίας έορταίς, λιτανείαις, παρρησίαις, πανηγύρεσι και τη τελείᾳ τῶν μυστηρίων και ιδίᾳ έν τη τελείᾳ του γάμου, περί οὔ ὅλως ιδιαιτέρως θά πραγματευθῶμεν εις σειράν μελετῶν έν τη πραγματείᾳ ήμῶν ταύτῃ, ήτοι περί της έρμηνείας τῶν πολλῶν συμβολισμῶν του ιεροῦ μυστηρίου του γάμου.

Οὔτως ή 'Ορθόδοξος ήμῶν Έκκλησία περιβεβλημένη από της συστάσεως αὐτῆς μέχρις ήμῶν την έρυθράν του μαρτυρίου τέθνηνον και με τὸν άρραγῇ έθνικόν θώρακα αὐτῆς τεθωρακισμένη διεκρατήθη διά μέσου τῶν αἰώνων άνόθευτος και καθαρά και ακήρατος ὡς οὐσία παρ' ὅλας τάς προσβολὰς τῶν αίρετικῶν και τὰς έσωθεν κατά καιροῦς διακυμάνσεις, οὐχί της Έκκλησίας, άλλ' έγκεφάλων τινῶν άμελετήτων, άψυχολογήτων, ήμιμαθῶν και άσταθμῆτων χριστιανικῶς και διή ὀρθοδόξως εἰσηγουμένων κατ' άτομα και οὐχί έν τῷ συνόλῳ της διοικούσης Έκκλησίας μεταρρυθμίσεις και διαρρυθμίσεις ὡς διήθεν άναμορφῶτων, άνευ εκκλησιαστικῆς συνειδήσεως και φρονήματος ὀρθοδόξου, στοιχείων άπαραιτήτων δι' ένα Κληρικόν 'Ορθόδοξον Θεολόγον. Περαίνοντες

Ἐκκλησιαστικὴ Κίνησις

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ ΑΜΕΡΙΚΗΣ

Ἐπιστρέψας ὁ Σεβασμιώτατος Ἀρχιεπίσκοπος ἡμῶν κ. κ. Μιχαὴλ ἐκ τῆς ἀγᾶς Κοινότητος τῆς Φλωρίδος Ποιμαντορικῆς Περιουδίας του ἐπελήφθη διαφόρων ζητημάτων τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς διοικητικῆς φύσεως. Καὶ πρῶτον ἐκάλεσεν εἰς σύσκεψιν τὴν Ἐπιτροπὴν τοῦ Περιοδικοῦ τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς «Ὁρθόδοξος Παρατηρητής», καθ' ἣν συνεζητήθη ἀφ' ἑνὸς μὲν ποία πρέπει νὰ εἶναι ἡ δημοσιευμένη ὕλη εἰς τὸ Περιοδικὸν καὶ ἀφ' ἑτέρου τὸ ζήτημα τῆς κυκλοφορίας. Καὶ ἐπὶ τῶν δύο τούτων ζητημάτων ἐλήφθησαν αἱ δέουσαι ἀποφάσεις.

Τὴν 20ῃν Ἰανουαρίου ὁ Σεβασμιώτατος κατήλθε εἰς Γουάσιγκτων, D. C., ὅπου ἐν συνοδείᾳ τῶν Ἱερέων τῆς Πρωτευούσης Αἰδεσιμ. Θ. Δανιὴλ καὶ Ἀρχ. Αἰμ. Λαλούση καὶ τοῦ Ἀρχidiaκόνου Νεοφύτου ἐπεσκέφθη εἰς τὸν Λευκὸν Οἶκον τὸν Πρόεδρον ἡμῶν κ. Χάρρυ Σ. Τρούμαν, μεθ' οὗ συνωμίλησεν ἐπὶ ἡμίσειαν καὶ πλέον ὥραν, ἐν πνεύματι ἐγκαρδιότητος, ἐπὶ διαφόρων

τὴν παράγραφον ταύτην ἐπιπροσθέτομεν ταῦτα: "Ἄν τι τὸ ἀσαφές καὶ ἄκαρπον εἰς τὰ τῆς διοικήσεως καὶ λειτουργικῆς φύσεως ζητήματα, οὐχὶ δὲ δογματικῆς, ἐξελέγχεται τῇ τῶν πολλῶν συναδούσῃ συμφωνίᾳ καὶ οὐχὶ ὡς δόξει τῷ τυχόντι κληρικῷ εἴτε Πατριάρχῃ, εἴτε Ἀρχιεπισκόπῳ ἢ Ἐπισκόπῳ κλπ.

"Ἦδη θὰ περιορισθῶμεν εἰς σχετικὰς τινὰς ἐρμηνείας περὶ τῶν συμβολισμῶν τῆς τελετῆς τοῦ γάμου ὡς λ. χ., τοῦ κοινοῦ ποτηρίου—Τοῦ κυκλίου χοροῦ τοῦ Ἡσαίου—Τῶν τριῶν κυκλίων ἀσμάτων ἱῆτοι Ἡσαΐα χόρευε κτλ. — Τῶν δακτυλίων, τοῦ νυμφαγωγοῦ, κουμπάρου—Τοῦ ἐνδύματος καὶ καλύμματος τῆς νύμφης—Τῶν λαμπάδων καὶ τῶν στεφάνων πρὸς φρονηματισμὸν καὶ γνῶσιν τῶν ἀγνοούντων.

Καὶ πρῶτον θὰ πραγματευθῶμεν τὰ περὶ τοῦ Κοινοῦ Ποτηρίου.

ζητημάτων. Τὴν ἐπομένην, 21ην Ἰανουαρίου, ὠμίλησε ἀπὸ τὸν Ραδιοσταθμὸν τῆς Φωνῆς τῆς Ἀμερικῆς πρὸς τὸν Ἑλληνικὸν Λαὸν περιγράφων τὰς ἐκ τῆς ἐπισκέψεώς του εἰς τὸν Λευκὸν Οἶκον ἐντυπώσεις Του. Τὴν Κυριακὴν 22αν Ἰανουαρίου ἐτέλεσε τὴν Θείαν Λειτουργίαν εἰς τὸν ἐν Πάτερσον τῆς Νέας Ἱερσῆς Ἱερὸν Ναὸν τοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου, ὅπου καὶ ὠμίλησε ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς ἑορτῆς ἐπὶ τῆς ζωῆς καὶ τοῦ ἔργου τοῦ Μεγάλου Πατρὸς τῆς Ἐκκλησίας Ἁγίου Ἀθανασίου. Τὸ ἑσπέρας παρέστη εἰς τέϊον τὸ ὁποῖον διοργάνωσεν ἡ Ἀδελφότης τοῦ Καθεδρικοῦ Ναοῦ, ὅπου καὶ ὠμίλησε ἐπὶ τῆς θρησκευτικῆς σημασίας τοῦ νεωτέρου Ἑλληνικοῦ Ἀγῶνος συγκινήσας μέχρι δακρῶν τὸ πολυπληθὲς ἀκροατήριον. Κατὰ τὴν διάρκεια τῆς ἑβδομάδος ἐδέχθη διαφόρους Ἐπιτροπὰς καὶ Συμβούλια Κοινοτήτων καὶ Σωματείων καὶ συνεζήτησε μετ' αὐτῶν ἐπὶ διαφόρων Κοινοτικῶν καὶ Σωματειακῶν υποθέσεων. Τὴν Τρίτην, 24ην Ἰανουαρίου, προήδρευσε συνεδρίας τοῦ Μικτοῦ Συμβουλίου καθ' ἣν ἐκτὸς τῶν ἄλλων συνεζητήθη 1). Τὸ ζήτημα τοῦ κτιρίου τῆς παλαιᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς. 2). Ἡ καλλιτέρα διοργάνωσις τοῦ ἑράνου τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου. 3). Οἰκονομικά καὶ μισθολογικά ζητήματα. Τὴν 26ην Ἰανουαρίου ὁ Σεβασμιώτατος προήδρευσε Ἐπιτροπῆς μεθ' ἧς συνεζήτησε τὸ ἐκπαιδευτικὸν ζήτημα. Ἐπ' αὐτοῦ εἰσέτι δὲν ἐγνώσθησαν ἀποφάσεις. Τὴν Κυριακὴν, 29ην ἰδίου, μεταβάς ἐτέλεσε τὴν Θείαν Λειτουργίαν εἰς τὸν Ἱερὸν Ναὸν τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Βοστώνης ὅπου καὶ ἐκήρυξε τὸν Θεῖον λόγον πρὸ πυκνοτάτου Ἐκκλησιασματος. Ἐπεσκέφθη τὴν Θεολογικὴν Σχολὴν καὶ συνεζήτησε μετὰ τοῦ Διευθυντοῦ καὶ τοῦ λοιποῦ αὐτῆς προσωπικοῦ. Σχετικὰ μὲ τὴν ἐπίσκεψιν τοῦ Σεβασμιωτάτου εἰς τὴν Θεολογικὴν Σχολὴν θὰ ἀναγράψῃ τὸ Περιοδικὸν μὴς προσεχῶς.

Ἐντολῇ τοῦ Σεβασμιωτάτου με-

τέθῃ εἰς Γουάσιγκτων τὴν 24ην Ἰανουαρίου ὁ Ἀρχιμ. Ἀθηναγόρας Κοκκινάκης ἵνα ἐξ ὀνόματος αὐτοῦ λάθῃ μέρος εἰς τὰς δημοσίας ἀκροάσεις τῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Γερουσίας ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῆς Γενοκτονίας, σχετιζομένης μὲ τὴν ἀπαγωγὴν τῶν 28 χιλιάδων παιδιῶν τῆς Ἑλλάδος. Ὁ Πρόεδρος Μὰκ Μάχον ἐδέχθη τὸν ἀντιπρόσωπον τοῦ Σεβασμιωτάτου, συνοδευόμενον ὑπὸ τοῦ δικηγόρου Ἀχιλλέως Κατσώνη καὶ ἤκουσε μετὰ τῶν μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς τὰς ἀπόψεις τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου. Ἐκθεσις σχετικῶς μὲ τὴν ἀποστολὴν ταύτην ὑπεβλήθη πρὸς τὴν Α. Σεβασμιότητα.

Ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Σικάγου κ. Γεράσιμος συνεχίζει τὴν διακονίαν του, θελτιωθείσης ἐπαισθητῶς τῆς ὀφθαλμικῆς του νόσου, κατόπιν ἐγχειρήσεως ἣν πρὸ μηνὸς ὑπέστη. Ὁ Σεβασμιώτατος Ἀρχιεπίσκοπος ἐπεκονώνησε μετ' αὐτοῦ καὶ ἠυχήθη εἰς αὐτὸν ταχεῖαν τὴν ἀποκατάστασιν τῆς ὑγείας του πρὸς συνέχισιν τῆς ἐν τῇ περιφερείᾳ δράσεώς του.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΩΝ)ΠΟΛΕΩΣ

Ἡ Α. Θ. Π. ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης ἐν καταφανεῖ συγκινήσει ἀνήγγειλεν ἐν συνεδρίᾳ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τὴν ἀπώλειαν δύο κορυφαίων Ἀρχιερέων τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου, τοῦ Κρήτης Βασιλείου καὶ τῶν Δέρκων Ἰωακείμ. Μετὰ τὸ τελεσθῆν «Τρισάγιον» ὑπὸ τῶν Ἀρχιερέων ὁ Πατριάρχης ὠμίλησεν ἐπὶ τοῦ ἔργου τῶν μεταστάντων ἀοιδίμων Βασιλείου καὶ Ἰωακείμ καὶ ἐδεήθη ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς αὐτῶν. Κατὰ τὰς τελευταίας συνεδριάσεις τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ἀνεγνώσθησαν τὰ ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς εὐχετήρια γράμματα τῶν Πατριαρχῶν Ἀλεξανδρείας, Ἀντιοχείας, Ἱεροσολύμων, Μόσχας, Βουκουρεστίου, Βελιγραδίου, τῶν Ἀρχιεπισκόπων Κύπρου, Ἀθηνῶν, Βουλγαρίας, Πολωνίας, Καντουαρίας καὶ ἄλλων ἐπισήμων. Ἐπίσης ἀνεγνώσθη αἵτησις τῆς Ἐπιτροπῆς τῶν Παγχριστιανικῶν Συνεδρίων ὡς καὶ περὶ τοῦ ζητήματος τῆς μυστηριακῆς κοινωνίας

μετά τῶν Παλαιοκαθολικῶν. Ἡ ἐπὶ τῶν ζητημάτων τούτων ἀπόφασις ἀνεβλήθη μέχρι τῆς συγκλήσεως τῆς προσυνόδου τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν! Ἐπίσης ἀνεγνώσθη ἔκθεσις τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Θυατείρων Γερμανοῦ περὶ τοῦ ἐν Τορόντῳ συγκαλουμένου συνεδρίου τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐκκλησιῶν.

Τὴν Αὐτοῦ Παναγιότητά ἐπέσκέφθησαν διάφοροι προσωπικότητες Πρεσβευταὶ καὶ Πρόξενοι καὶ ὑπέβαλον τὰ σέθη αὐτῶν ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς. Ἐν συσκέψει τῶν Ἱεροψαλτῶν τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐν τοῖς Πατριαρχείοις παρέστη καὶ ὁ παρεπιδημῶν ἐν Φαναρίῳ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Φιλαδελφείας ὅστις ὑποδείξει τοῦ Πατριάρχου ὠμίλησε πρὸς τοὺς Ἱεροψάλτας περὶ Μουσικῆς. Ἀποφάσει τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τὴν διοικοῦσαν ἐπιτροπὴν τοῦ Τάγματος τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέου ἀπετέλεσαν οἱ Μητροπολίται Προύσης Πολύκαρπος, Πριγκηπονύσων Δωρόθεος, Αἰνίου Γερμανός καὶ Χαλδεΐας Κύριλλος. Ἡ ἐπιτροπὴ αὕτη ἐν καιρῷ θὰ ὑποβάλῃ εἰς τὴν Ἱερὰν Σύνοδον ὑπόμνημα διαλαμβάνον διατάξεις ἐπὶ τῇ θάσει τῶν ὁποίων θὰ ἐκδίδεται παράσημον καὶ θὰ προσφέρεται εἰς ὅσους θὰ θεωροῦνται ἄξιοι τῆς τιμῆς ταύτης.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ

Ἡ Α. Θ. Μ. ὁ Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας Χριστοφόρος ἀπέστειλε τηλεγράφημα πρὸς τοὺς Πρίματους τῆς Ἀγγλίας Ἀρχιεπισκόπους Καντουαρίας καὶ Ὑόρκης διὰ τοῦ ὁποίου ἐκφράζει τὴν ἐπιθυμίαν ὅπως διερμηνευθῇ ὑπ' αὐτῶν πρὸς τὴν Κυβέρνησιν τῆς Μ. Βρετανίας «χριστιανικωτέρα πολιτικὴ» ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τῆς διευθετήσεως τοῦ ζητήματος τῆς Ἁγίας Πόλεως Ἱερουσαλήμ. Ἐν τῇ ἀπαντήσῃ των οἱ Ἀρχιεπίσκοποι ἠρκέσθησαν νὰ ἀναφέρουν ὅτι θὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν τὸ Πατριαρχικὸν τηλεγράφημα.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΑΝΤΙΟΧΕΙΑΣ

Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τοῦ Πατριαρχ-

χείου ἀνέδειξε διὰ κανονικῶν ψήφων Ἐπίσκοπον Βραζιλίας τὸν Ἀρχιμανδρίτην Ἡσαΐαν, τέως Ἡγούμενον τοῦ Μοναστηρίου Μπαλλάμας παρὰ τὴν Τρίπολιν τοῦ Λιβάνου καὶ ἐπὶ ἔτη διατελοῦντα Ἱερ. Προϊστάμενον τοῦ Ὁρθοδόξου Ναοῦ ἐν Βραζιλίᾳ, ὁ ὁποῖος ὠκοδομήθη τῇ πρωτοβουλίᾳ καὶ ἐνεργείᾳ αὐτοῦ. Ὁ ἐν Μπρούκλιν Ἐ-

πίτροπος τοῦ Πατριαρχείου Ἀντιοχείας Σεβασμιώτατος Ἀντώνιος διὰ ἐγκυκλίου τῆς Γραμματείας τοῦ ἀνεκοίνωσεν εἰς ὅλους τοὺς Ὁρθοδόξους Ἱερεῖς τῆς Ἀμερικῆς ὅτι ἐξέδωκε πλήρη σειρὰν κατηχητικῶν βοηθημάτων τὰ ὁποῖα περιλαμβάνουν ὁλόκληρον τὴν διδασκαλίαν ὕλην διὰ τὴν Ὁρθόδοξον ἐκπαίδευσιν τῶν νέων.

ΔΩΡΕΑΙ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΑΚΑΔΗΜΙΑΝ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ

(Μέχρι 1ης Δεκεμβρίου 1949)

Mrs. Mary Papavasiliou Lowell, Mass.	\$5.00	Mrs. Agnes Gomatos Cambridge, Mass.	50.00
Mr. Dem. Katramados Jacksonville, Fla.	10.00	Mr. G. Divry New York City	50.00
Mr. Christ Nikolopoulou Scranton, Pa.	20.00	Mrs. Helen Doulakis Brooklyn, N. Y.	50.00
Mrs. Evang. Karagiannis Mrs. Anna Askounis Brighton, Mass.	100.00	Mrs. S. Roussou Astoria, N. Y.	10.00
Karnoupakis Bros. Weirton, W. Va.	25.00	Mrs. F. Candilorou Bronx, N. Y.	25.00
Mr. Nick Venetis	10.00	Mr. A. Notopoulos Altoona, Pa.	25.00
Weirton, W. Va.	7.00	Mrs. Alexis Dib	25.00
Mr. Nick Memades Weirton, W. Va.	10.00	Mr. N. A. D'ib	25.00
Mr. L. Giamou Weirton, W. Va.	5.00	Madison, Conn.	
Ahep Charitable Educ. Corp. Boston, Mass.	50.00	Mrs. Karagiannis Lowell, Mass.	20.00
Mrs. P. Heotelis Midland, Pa.	50.00	Mr. Chr. Nicolaidy N. Y. City	10.00
		Mr. G. James and Cath. Douros Bronx, N. Y.	25.00
		Mr. P. Sarantos, Lowell, Mass.	5.00

ΤΟ ΚΑΛΛΙΤΕΡΟΝ ΔΩΡΟΝ

15

ΚΑΛΟΔΕΜΕΝΟΙ ΤΟΜΟΙ

ΤΟΥ

ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΟΥ

Ὁλόκληρος Βιβλιοθήκη

Ἀποτελοῦν μίαν πλήρη ἐγκυκλοπαιδείαν ἡ ὁποία δίδει εἰς τὸν κάτοχόν της ποικίλας γνώσεις· εἰσάγει αὐτὸν εἰς τὴν ἐν Ἀμερικῇ ζωὴν τῆς Ὁμογενείας μας καὶ στολίζει κάθε σπίτι.

ΤΙΜΗ ΕΚΑΣΤΟΥ ΤΟΜΟΥ \$4.00

Γράψατε:

ORTHODOX OBSERVER

10 East 79th Street, New York, 21, N. Y.

ΤΑ ΚΑΛΥΤΕΡΑ ΔΩΡΑ

ΖΗΤΗΣΑΤΕ ΤΟΝ ΕΙΣ ΤΑ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΑ

DIVRY ΗΜΕΡΟΔΕΙΚΤΗΣ DIVRY

ΜΕ 4 ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΑ

ΜΕ 1000 ΠΕΡΙΠΟΥ

ΤΙΜΑΤΑΙ 80c — ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΩΣ \$1.00.

ΠΟΛΥΤΕΛΕΙΣ ΑΝΑΓΛΥΦΟΥΣ ΕΙΚΟΝΑΣ ΕΞΟΧΟΥ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΑΣ

ΔΙΔΑΚΤΙΚΑ ΒΙΒΛΙΑ ΔΙΒΡΗ ΔΙΑ ΜΙΚΡΟΥΣ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΟΥΣ

NEON ΑΙΓΛΟΕΛΛΗΝΙΚΟΝ καὶ ΕΛΛΗΝΟΑΙΓΛΙΚΟΝ ΔΕΞΙΚΟΝ DIVRY. Τὸ νεώτατον, πληρέστατον καὶ πλέον ἀξιόπιστον λεξικόν. Ἐκδόσις 1948. Χρυσόδετον, με εὐρετήρια \$3.00. Με δέρμα καὶ εὐρετήρια \$4.00.

ΑΙΓΛΟΕΛΛΗΝΙΚΟΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΙ DIVRY. Ὀδηγὸς συνομιλίας Ἀγγλικῆς καὶ Ἑλληνικῆς, με τὴν προφορὰν, ἐπὶ παντὸς χρησίμου θέματος. Νέα Ἐκδόσις 1947, με ἐπιστολογραφίαν. Σελ. 448, σχῆμα τέχνης. Χρυσόδετοι \$2.50.

GREEK MADE EASY. Ἡ μόνη ἀπλή καὶ συγχρονισμένη μέθοδος πρὸς ἐκμάθησιν τῆς Ἑλληνικῆς, κατ' οἶκον ἢ ἐν Σχολείῳ, ὑπὸ Ἀμερικανῶν, μικρῶν ἢ μεγάλων. Third enlarged edition (1948), 192 pages. Cloth, \$2.50.

ΑΙΓΛΙΚΗ ΜΕΘΟΔΟΣ Ἀντὶ Διδασκάλων. Ἡ ἀρίστη πρὸς ἐκμάθησιν τῆς Ἀγγλικῆς ὑπὸ Ἑλλήνων. Προφορὰ ἀκριβεστάτη. Γλῶσσα ζωντανή. Κατάλληλος δι' ἀργασίους ἢ ποιοχωρημένους. Ε' ἐκδ. 1949, με 64 ἐπὶ πλέον σελ. \$3.00.

ΤΟ ΑΛΦΑΒΗΤΑΡΙΟΝ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΟΠΑΙΔΟΣ τῆς ΑΜΕΡΙΚΗΣ, Κωνσταντοπούλου, Τεύχος Α'. Τὸ πλουσιώτατον καὶ μεθοδικώτατον. Με 64 πολυχρόμους εἰκόνας \$1.00
ΤΟ ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑΡΙΟΝ τοῦ ΕΛΛΗΝΟΠΑΙΔΟΣ τῆς Ἀμερικῆς, Κωνσταντοπούλου, Μέρος Β'. Τὸ ἰδεώδες Ἀναγνωστικὸν Ἀ' ἢ Β' τάξεως, με 42 πολυχρόμους εἰκόνας \$1.00
ΑΝΑΓΝΩΣΤΙΚΟΝ Γ' ΤΑΞΕΩΣ «ΕΛΛΗΝ. ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ», Κωνσταντοπούλου. Μόλις ἐκδοθέν, εἰς ἐκλεκτὴν δημοτικὴν, με λεξιλογία, ποιήματα καὶ 70 ὁμοειδή εἰκόνας. Τιμᾶται \$1.00
ΑΝΑΓΝΩΣΤΙΚΟΝ Δ' ΤΑΞΕΩΣ «ΤΑ ΠΑΤΡΙΚΑ ΜΟΥ ΠΑΛΑΤΙΑ», Ν. Βαβούδη. Τὸ μόνον ἐγκριθέν. Δ' ἔκδοσις. \$1.00
ΑΝΑΓΝΩΣΤΙΚΟΝ ΑΡΧΑΙΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ. Πολυζωίδου. Ἐκδόσις Γ', 1945. Με 100 ὁμοειδή εἰκόνας \$1.00
ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΚΑΙ ΝΕΩΤΕΡΑΣ ΕΛΛΑΔΟΣ. Πολυζωίδου. Ἐκδόσις 1949. Με πολλὰς εἰκόνας. \$1.00.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΑΙ. Πολυζωίδου. Μικραὶ παιδικαὶ ἱστορίαι, παρμένα ἀπὸ τὴν ζωὴν. Ὑψος ἀπλοῦν. Σελ. 160. \$1.50.
ΑΝΑΓΝΩΣΤΙΚΟΝ ΠΑΛΑΙΑΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ. Πολυζωίδου. Νέα ἔκδοσις με 26 μενᾶδαις εἰκόνας, ποιοειδή, κλπ. \$1.00
ΑΝΑΓΝΩΣΤΙΚΟΝ ΤΗΣ ΚΑΙΝΗΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ. Πολυζωίδου. Με διδάγματα, ποιοειδὲς καὶ πολλὰς ὁμοειδὲς εἰκόνας \$1.00
ΑΝΑΓΝΩΣΤΙΚΟΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ. Πολυζωίδου. Ἐκδόσις Β', με πολλὰς εἰκόνας. \$1.00
ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ. Δημοκρατίδου. Ἐκδοθεῖσα χάριν τῶν ἐδῶ Ἑλλήνων σχολείων. \$1.00
Η ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΟΠΑΙΔΟΣ. Πολυζωίδου. Ἡ διδασκαλία τῆς πίστεώς μας εἰς 100 εἰκόνας μαθημάτων. \$1.00
CATECHISM OF THE EASTERN ORTHODOX CHURCH. A Sunday School Primer. By Bishop G. Polyzoides. \$1.00
ΟΡΘΟΔΟΣ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗ. Πολυζωίδου. Ἐξηγεῖ με εἰκόνας ὅσα τελοῦνται εἰς τοὺς ναοὺς μας. \$1.00

Στέλλονται παντοῦ προπληρωμένα. C.O.D. 30c ἐπὶ πλέον. Πωλοῦνται εἰς ὅλα τὰ βιβλιοπωλεῖα καὶ ἀπὸ τοὺς Ἐκδοτάς.

D. C. DIVRY, Inc., Publishers

293 SEVENTH AVE.
NEW YORK 1, N. Y.